

Leidžia Amerikos Lietuvių
R. Katalikų Šv. Juozapo
Darbininkų Sąjunga

366 W. Broadway,
South Boston 27, Mass.

VOL. XXXVI. No. 17.

Redakcijai Tel. SO 8-6608

KOVAS (March), ANTRADIENIS (Tuesday), 6 D., 1951 M.

Administracijai Tel. SO 8-2680

SIX CENTS

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVIŲ DARBININKŲ LAIKRAŠTIS

Korėjos fronte

Jung. Tautų naikinamoji ofenzyva

tęsiamą visuose trijuose Korėjos fronto ruožuose, Kinijos komunistai atkakliausiai priešinosi viduriniame fronte.

Atsiėmė Hoengsong

Kovo 3 d. amerikiečių marinai atsiėmė Hoengsong. Užėmė šį miestą, marinai pasistūmė apie dvi mylias į šiaurę. Per vienos dienos naikinamąją ofenzyvą priešas neteko apie 3000 karių.

Rytiniame fronte

7-ta JAV divizija užėmė Amidong miestą ir pslinko apie 2 mylias į šiaurę. JAV kreiseris Manchester ir kiti laivai bombarduoja Wonsan uostą ir jo apylinkes.

Vakarų frontas,

buvęs iki kovo 4 d. palyginamai ramus, vėl pagyvėjo. Buvę čia pastebėti priešo kariai naujomis uniformomis, kas rodo, kad yra pasiuntę naujų pajėgų.

■ Gen. MacArthur įspėja, kad Kinijos komunistai pagal visą Korėjos frontą turi sukoncentravę apie 200,000 savo karių.

■ Viceadmirolas Harold M. Martin, 7-to JAV laivyno veikiančio Korėjos vandenynse vadas, nuo kovo 1 d. pakeičiamas viceadmirolu Arthur D. Struble.

■ Lėktuvo nelaimėje kovo 3 d. žuvo JAV karo korespondentas William H. Graham, New Yorko komercijos žurnalo redaktorius.

PRASIDĖJO KETURIŲ KONFERENCIJA

Paryžius. — Pirmadienį, kovo mėn. 5 d., Pank rūmuose prasidėjo keturių didžiųjų konferencija. Sovietų Rusiją atstovauja pagarbės savo "veto" Andrejus Gromyko, kai jis dar buvo atstovas Jungtinėms Tautoms. Didelė bolševikų delegacija rodo, kad jie nori svarstyti klausimus iš pagrindų kai šios konferencijos tikslas yra tik nustatyti dienotvarkę keturių ministerių pasitarimui. Jei bolševikams pasirodys, kad jie nieko negali laimėti, tai ministrų konferencija gali ir neįvykti.

Sovietų spauda reikalauja, kad į konferenciją būtų įsileista ir raudonoji Kinija, jei bus liečiami Tolimųjų Rytų klausimai. Be to, sovietų spaudos komisarai Maskvoje pareiškė, kad Sovietų Sąjunga išeis iš Jungtinių Tautų, jei nebus priimti taikos pasiūlymai, kuriuos dabar Berlyne svarsto vadinamoji "Pasaulio taikos taryba". Tai laikoma bolševikų grasinimu konferencijos išvakarėse.

JAV SIŪLO TARPTAUTINIŲ ARMIJŲ CENZĄ

Lake Success. — Kovo 3 d. JAV atstovas Jung. Tautoms Frank C. Nash, atremdamas Maskvos apkaltinimus, kad Vakariai turi du kartu didesnę armiją, negu Rytai, pasiūlė tai patikrinti. Patikrinimą turėtų atlikti Jung. Tautų inspektoriai vietoje. Toks planas jau buvo daugumos priimtas 1948 m. Saugumo Taryboje, bet tada jis buvo

Sovietų atstovo užvetuotas. Nash dar pažymėjo, kad jo pasiūlymas turėtų būti priimtas domėn 4 konferencijoje. Sovietams tuo būtų duota proga įrodyti kad Rytų armijos per pusę mažesnės. JAV ir kitos Vakarų valstybės yra pasiruošusios paremti šį taikingą planą. Nežinia, ar Sovietų vyriausybė sutiks.

EUROPAI REIKALINGA SKUBI PAGALBA

Vašingtonas. — Gen. Omar N. Bradley, jungtinio armijos štabo viršininkas, Senato karinei komisijai pareiškė, kad tuojau turi būti priimtas nutarimas siųsti į Europą daugiau kariuomenės ir mobilizuoti 18 metų sulaukusius. Jei tie nutarimai būtų nudelsti, tai gen. D. Eisenhowerio pozicija Europoje būtų

smarkiai susilpninta. Generolo nuomone, svarbūs Europos padėties klausimai turi išsispresyti vieno mėnesio laikotarpyje. Tai esąs Europos "krizės" metas.

• **Quinlan, Tex.** — Kilus gaisrui našlaičių prieglaudoje, beveik paskutiniu momentu pavyko išgelbėti 300 vaikų.

Amerikos Balso (Voice of America) lietuviškosios transliacijos įsteigimo ceremonijos. Iš kairės į dešinę: Voice of America Siaurės Europos Skyriaus Viršininkas p. Robert A. Bauer, Valstybės Departamento Vašingtone Viešųjų Reikalų Rytų Europos Skyriaus valdininkas p. Joseph Kolarek, Tarptautinių Transliacijų Operacijų Skyriaus Viršininkas p. Alfred Puhana, Lietuvos Ministeris J. A. Valstybės p. Povilas Žadeikis, Tarptautinių Transliacijų Viršininkas p. Foy D. Kohler, Lietuvos Vice Konsulas New York'e p. Anicetas Simutis ir Valstybės Departamento Vašingtone Pabaltijo Reikalų Skyriaus Viršininkas Dr. Harold C. Vedeler.

Vasario 16 Romoje

Roma. — Vasario 16 komiteto pirmininkas Macevičius, ministeris S. Lozoraitis, ir kardinolas Pizzardo, Meninę programą atliko šv. Kazimiero kolegijos auklėtiniai, Mišijame dar dalyvavo J. E. vysk. P. Būčys, Prel. A. Spekvė, buvęs Latvijos ministeris prie Kvirinalo, Mongs. Ciamani, prof. Turchi; nemaža spaudos atstovų ir visi Romos lietuviai.

Po pietų lietuviai buvo susirinkę dar Lietuvos Atstovybėje prie Vatikano. Ši maža valstybė, kurios plotas užima tik dalį Romos miesto, nuo pat pradžios nepripažino kriminalinės bolševikų okupacijos Lietuvoje, kai ir didelės kaikurios valstybės bolševikams pataikavo ir tebeapataikavo. Vatikano valstybė nesiremia kuria karine jėga ar bombomis, bet morališkai.

REIKIA IR ŪKINĖS VIENYBĖS

Santiago. — Čilėje posėdžiaujantiems Jungtinių Tautų ekonominės komisijos nariams, kurie atstovauja 60 valstybių, pasakė kalbą JAV atstovas Isador Lubin. Jis pareiškė, kad betkuriai agresijai sulaukinti nepakanka tik karinės laisvųjų tautų vienybės, bet reikia taip pat organizuoti ir ekonominę pasipriešinimą. Agresoriai neturi gauti iš laisvojo pasaulio jokios ūkinės paramos, ypač karui naudojamų medžiagų. Norėti tokia prekyba palengvinti savo krašto naštą, yra nesąmonė. "Yra tik vienas kelias išvengti brangaus karo

Nukovė du rytinės Vokietijos policininkus

Frankfurtas, Vokietija — Kovo 3 d. JAV pasienio sargybos kariai ginkluotame susiremime nukovė du Rytų Vokietijos liaudies policininkus, kurie nelegaliai buvo perėję Vakarų Vokietiją.

Pasienio sargybos bandomi sulaikyti atidengę jį ugnį. Iš amerikiečių pusės aukų nebuvo.

Sovietų spauda pranešė, kad komunistų policininkai buvę nukauti Rytų Vokietijos teritorijoje ir tik po to amerikiečiai įsitraukę į savo zoną. JAV armijos būstinė tas rusų spaudos žinias paneigė. Vokietijos pasienio policija patvirtina, kad policininkai buvo nušauti apie 600 metrų vakarų zonoje.

liniu atuoritetu, kuris pasireiškia stipriąjį popiežiaus Pijaus XII asmenybėje. Jo dėka Lietuvos atstovas prie šv. Sostų, S. Girdvainis, pripažįstamas lygiomis su kitais laisvųjų kraštų atstovais. Lietuvos atstovybėje prie Vatikano gyvena ir Lietuvos Diplomatinijos šefas, St. Lozoraitis, buvęs ministeris Italijai.

Dabar jau nori

Maskva. — Maskvos laikraščiai smarkiai puolė JAV, kad jos vienos derasi su Japonija dėl taikos. Bolševikai reikalauja įsileisti juos ir raudonuosius kinus. O ligi šiol jie tuo klausimu visai nesikalbėjo ir vienu metu (prieš Korėjos karą) Sovietų Sąjungos atstovybė buvo net visa iš Tokyo išvykusi.

Sugriebė ginklų propagandą

Milanas. — Italijos policija sulaukė stambią ginklų siuntą, kuri buvo gabenama į komunistinę Albaniją. Areštuoti penki asmenys, tarp jų vienas karininkas ir 2 rusai.

Lietuva susilauks laisvės

Amerikos Balsas kalba lietuviškai

New York, N. Y. — Vasario 16 d. "Voice of America" pradėjo lietuviškai kasdieninę 15 minučių programą, siunčiamą į Lietuvą. Ta proga Lietuvos ministeris JAV P. Žadeikis su vicekonsulu A. Simučiu vizitavo tarptautinių transliacijų skyriaus vedėją Foy D. Kohler, kuris pakviestė išklaudyti pirmosios transliacijos ir įteikė jos programą.

Po to priešpiečių metu Plaza viešbutyje ministeris p. Žadeikis padėkojo Voice of America pareigūnams ir visiems tiems, kurie vienu ar kitu būdu prisidėjo prie to reikšmingo fakto, kad minint Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktį, Amerikos Balsas prabilo lietuviškai. Lietuvos ministeris išreiškė įsitikinimą, kad šiuo tiesos įrankiu bus galima prasiskverbti pro geležinę uždangą, pasiekti pavergtą lietuvių tautą ir padėti jai atgauti laisvę, o kartu bus pasitarnauta žmoniškumui ir tikrai taikai. Atsakydamas į tuos žodžius Amerikos Balso vedėjas išreiškė viltį, kad Lietuva susilauks tikrosios laisvės.

va susilauks tikrosios laisvės.

Priešpiečiuose dalyvavo tarptautinių transliacijų viršininkas Foy D. Kohler, Valstybės Departamento Vašingtone Pabaltijo Reikalų Skyriaus viršininkas Dr. Harold C. Vedeler, Amerikos Balso Siaurės Europos Skyriaus viršininkas Robert A. Bauer, tarptautinių transliacijų operacijų skyriaus viršininkas Alfred Puhana, Valstybės Departamento Vašingtone Visuomeninių Reikalų Rytų Europos Skyriaus valdininkas Joseph Kolarek, Vaclovas Sidzikauskas, pulk. K. Grinius, inž. P. Labanauskas, J. Bolevičius ir Lietuvos vicekonsulai New York'e — V. Stašinskas ir A. Simutis.

Transliacijos lietuviškai duodamos iš New Yorko kasdien 11 val. ryto ir Lietuvoje girdimos 7 val. vak. Transliacijos siunčiamos tokiomis bangomis (kilocycles): 21, 650; 21, 580; 21, 570; 21,520; 17,850; 15,230; 9, 540; 7, 250; 6, 140; 6, 080; 11,630; 11,790; 9, 700; 9,615. (LGK)

SUGLAUSTOS ŽINIOS

▲ Išgaliojo JAV konstitucijos pakeitimas (22-
ras), kuris neleidžia prezidentu būti 3 kartus iš eilės
arba ilgiau kaip 10 metų. Dabartinio prezidento tas
pakeitimas dar neličia.

▲ Prezidentas Trumanas davė suprasti, kad jis
1952 metais rūpinsis vėl patekti į Senatą, kur jis bu-
vo prieš išrenkant jį prezidentu.

▲ JAV oro pajėgų sekretorius Finletter pranešė,
kad yra numatyta padidinti amerikiečių aviacijos
bazės Anglijoje, Prancūzijoje ir Vokietijoje. Jis tuo
reikalu lankėsi Europoje.

▲ JAV atstovas Ispanijai, ambasadorius Stan-
ton Griffiths, įteikė Frankui savo skiriamuosius raš-
tus. Pravažiuojančiam ambasadoriui minia kėlė ova-
cijas.

▲ Indijos atstovas Jungtinėms Tautoms, Bengal
N. Rau, pranešė, kad jo vyriausybė gavo iš Peipingo
sutikimą pradėti naujas derybas dėl taikos Korėjoje.
Tačiau sąlygas kiniečiai tebestato pirmąsias: rei-
kalauja sąjungininkus iš Korėjos pasitraukti ir ko-
munistinei Kinijai perleisti Formozą.

▲ Iš kariuomenės sluoksnių pranešama, kad ne-
toli tas laikas, kai JAV artilerija galės šaudyti ato-
miniais sviediniais.

▲ Norvegija nusprendė duoti kariuomenės Va-
karų Europos gynimo armijai, kuriai vadovauja gen.
D. Eisenhoweris.

▲ Kovo 3 d. Australija paskyrė savo ambasado-
riumi į JAV Percy Claude Spender, kuris pakeičia
Norman J. O. Makin, 61 m. amž. Spener yra žinovas
užsienių politikos, koks dabar reikalingas Washing-
tone vykstant sparčiai taikos deryboms su Japonija.

▲ Lt. gen. Lauris Norstad pareiškė, kad JAV
oro pajėgos, kurios čia turi apie 400 lėktuvų, turi
būti artimiausiais mėnesiais dar labiau sustiprintos,
kad paremtų sekmingai Europos armiją, vadovauja-
mą gen. D. Eisenhower'io.

▲ Australijos premieras Menzies pareiškė, kad
Australija iki 1953 m. pabaigos turės 183,000 vyrų
armiją, kuriai apginkluoti numatoma išleisti apie
300,000,000. Svaras apie \$2.25.

Dr. Kazys Sruoga - Veržikas

Korėjoje bręsta sproginimas

- Raudonųjų nuostoliai 624 tūkstančiai
- Amerikos 49 tūkstančiai
- Raudonojo diktatoriaus nebesimato
- Čengkaishakas lankia ženklo
- Taika ar katastrofa?

Cicero, Illinois. — Buvo pradėję rodytis, kad karas Korėjoje lyg ir "įstrigo". Raudonieji nepajėgia priversti amerikiečių pasitraukti iš Korėjos, o amerikiečiai gi raudonųjų toli neveda. Neveja iki Mandžiūrijos, nebombarduoja Kinijos, net ne-suorganizuoja Kinijos ekonominės blokados. Tai kam tas karas? Koks čia karas? Kas bus toliau?

Va, keletas faktų, kurie, atrodo, galėtų šį bei tą pasakyti. Korėjoje, visu pirma, Amerika kariauja už Amerikos žemės neliečiamybę. Jei nekariaus Korėjoje, tai reikės kariauti Japonijoje. Jei ir Japonijoje nekariautų, tai tektų kariauti Aleutų salose, Aliaskoje... ir taip toliau. Teisingiau, pasakius... ir taip artiau Amerikos. Korėjoje kariaujama dėl Anglijos, Prancūzijos ir Indijos žemių apgynimo nuo napoliniešų raudonojo Mao užsimojimų Azijoje. Pagaliau, ir tatau yra savaimė suprantama, kad ginama maža pietų Korėjos valstybė nuo bolševikiškos vergijos. Taigi kariaujama ne taip sau. Dėl labai svarbių dalykų.

Kodėl neliečiama Mandžiūrija, nebombarduojama Kinija, nėra ekonominės blokados? Dvi priežastys. Vengiama per daug anksti įtraukti sovietus į aktyvias operacijas. Svarbiausia, manoma, kad ir be to bus pasiekta tas, ko siekiama. Ir pigiau, ir greičiau, ir be didelio sujudinimo kitų Azijos tautų.

Sovietai užplanavo Korėjos karą ir pasiuntė ten raudonųjų kiniečių geriausias armijas. Sovietai manė, kad kiniečiams pavyks išgauti amerikiečius iš Korėjos. Atseit, anie praskins jiems kelią į Amerikos krantus ir pademonstruos prieš Azijos tautas raudonųjų galybę. Mažiausia, sovietai tikėjosi, kad kiniečiai pririnkas didelis Amerikos pajėgas Korėjoje ir jas ten be paliovos naikins. Tada Europa būtų sovietams "atvira".

Tačiau išėjo visai priešingai. Atsitiko tai, ko sovietai nenumatė. Neįpaisydami Korėjos karo, amerikiečiai labai dideliu tempu pradėjo organizuoti Europos gynimo frontą. Jie randa Europoje pakankamai jėgų, o ir patys amerikiečiai siunčia Europon ne tik lėktuvus ir karo medžiagas, bet siųs ir dar daugiau savų kareivių. O kas tuo laiku darosi Korėjoje ir raudonoje Kinijoje?

Amerika be jokios atvangos naikina pačią geriausią kiniečių kariuomenę. Apskaičiuojama, kad iki šio laiko raudonųjų nuostoliai žmonių (žinoti, sužeisti, dingę be žinios, patekę į nelaisvę) siekia daug daugiau negu pusę milijono žmonių. 624 tūkstančiai kareivių! Amerikos nuostoliai 49 tūkstančiai žmonių. Antikomunistinis sukilimas, faktiškas karas pačios Kinijos viduje kasdien vis labiau įsiliepsnoja. Tai tikras antras frontas raudoniesiems. Generalisimo Čenkaisakas turi paruošęs pusę milijono geros kiniečių kariuomenės Formozoje. Jis laukia tik leidimo, tik ženklo, kada pradėti raudonuosius puliti. Dabar atrodo, kad Čenkaisakas ne tik tą ženklą, bet ir milžinišką karišką pagelbą gali greit gauti.

Suprantama, kad tokia padėtis raudoniesiems kinams ilgai negali būti pakenčiama. Sovietai mato, kad jų apskaičiavimai buvo netikri. Aiškiai mato pavojų, kad jų suorganizuotas raudonasis frontas Azijoje gali lūžti. Jau kuris laikas niekas nebe-mato raudonojo diktatoriaus Mao Tse-tungo. Serga? Maska-vioje? Laukia naujų Kremliaus įsakymų? Visokių gandų yra. Bet ir teisybės yra.

Ką darys sovietai? Jie, be abejonės, mėgins dar kartą spausti kiniečius į lemiamą mūšį Korėjoje. Gal net ir patys įsimaitys. Nesgi yra gyvas pavojus, kad Mao, nesulaukdamas tinkamos pagalbos iš Kremliaus, gali pasukti į kapituliaciją. Sovietai, žinoma, gali ilgai nebedelsdami suorganizuoti naują "korėją" Europoje, gal Jugoslavijoje. Tikras dalykas, kad visais atvejais, sovietai sukelia didžiausią akciją "taikos labui". Tas turės pateisinti jų naujas agresijas. Jas turės "pagražinti" raudonųjų kinų kapituliaciją — jeigu jau kitos išeities nebe-būtų...

Amerikos lietuvių — darbo žmonių daugiausia yra skaitomas jau 37-sius metus leidžiamas

DARBININKAS

Išleistas du kartus į savaitę ir tuo atžvilgiu vienintelis toks lietuvių laikraštis Amerikoje.

DARBININKAS duoda naujausias ir svarbiausias žinias iš Amerikos gyvenimo, lietuvių kolonijų, pavergtosios Lietuvos, tremties ir viso pasaulio įvykių.

DARBININKAS patiekia įdomių straipsnių politiniais, kultūriniais ir religiniais klausimais, nes turi gausiai bendradarbių Amerikoje ir Europoje.

DARBININKAS plačiai informuoja apie darbininkų gyvenimą ir jų rūpesčius.

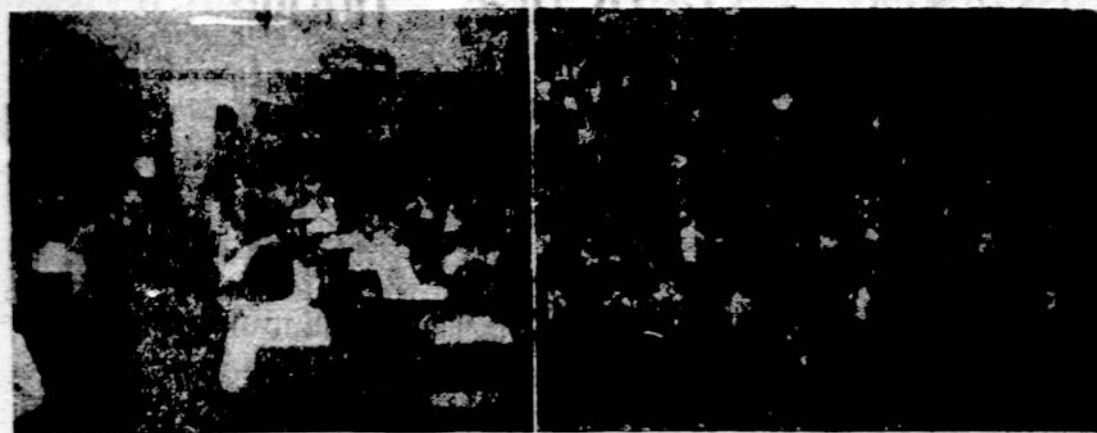
DARBININKAS yra gausiai iliustruojamas pasaulio įvykių ir Amerikos lietuvių gyvenimo vaizdais.

Visi teikimės apie "Darbininką", vienintelį katalikišką laikraštį, skiriamą darbo žmonėms.

Nelikime ir šiais metais be "Darbininko". Paraginkime ir kitus užsiprenumeruoti.

Prenumerata metams tikiai \$5. Užsienyje — \$5.50.

Adresas: 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Parapijinė mokykla seserų pranciškiečių vadovybėje Sao Paulo, Brazilijoje.

LIETUVIAI PASAULYJE

• Pusantro šimto vaikų baigė lietuvių pradinę mokyklą. Siemet šv. Juozapo lietuvių mokyklą, vedamą seserų pranciškiečių, Sao Paulo mieste, baigė 149 mokiniai. Atostogos tęsėsi iki vasario 15 d. Po to vėl prasideda pamokos iki liepos mėn. Šis mėnuo yra šalčiausias Brazilijoje. Kadangi mokyklose nėra šildymo sistemos, tai ir visą šitą mėnesį būna atostogos.

• Pradėjo naujus mokslo metus. Šv. Pranciškaus Seserų Sao Paulo, mokykla pradėjo naujus mokslo metus vasario 15 d. Užsiregistravo virš 450 mokinių. Tik 25% mokinių yra kitataučiai. Kadangi 1941 pastatytose patalpose pasidarė ankšta, vaikų mokymas dabar yra atliekamas trimis pamainomis.

• Brazilijoje nedraudžia vaikams dirbti. Pradinę mokyklą Brazilijoje vaikas baigia ketvirtame skyriuje, 11 ar 12 metų. Po to, dauguma vaikų stoja prie darbo įvairiose fabrikuose. Vaikų darbas yra leistinas Brazilijoje. Tik maždaug dalelė lanko valdžios vedamas aukštesnės mokyklas. Kad galima būtų ilgiau palaikyti mokinius savoje mokykloje, Seserys įsteigė komercinius kursus vienuolyne. Baigę tuos kursus, mokiniai gauna geresnių darbų miesto biuriuose ir įstaigose.

• Prinėta savus mokytojus. Lietuvaitės seserys, kaip kitatautės, negali Brazilijoje mokyti portugalų kalbos, istorijos ir geografijos. Šiems dalykams yra samdomos brazilės mokytojos. Algą joms moka valdžia.

• Moko amerikiečius. Sao Paulo vidurmiestyje seserys prancišketės veda mokyklėlę JAV piliečių vaikams, kurių tėvai dirba arba vadovauja fabrikams Brazilijoje, kaip Swift and Co., Sears Roebuck & Co., General Motors, Squibb's Pharmaceutical Co. ir kitus. Šioj mokykloj yra 8 skyriai, kaip JAV.

• Uždarė mokyklą. Dėl lėšų trūkumo ir kitų sunkumų šiomis dienomis buvo uždaryta šv. Pranciškaus mokykla, kurią lankė virš 300 mokinių, gyv. Villa Beloj. Patalpos priklausė D.U.L.R. Apgailėtinas įvykis.

• Vokietijoje, Stuttgarto radijo stotis Vasario 16 d. du kartus (dieną ir vakarą) davė lietuvišką programą.

• Edmundsthal džiovininkų sanatorijoje, besigydyd 8 lietuvių Diepholzo gimnazijai paremti paauglio vienos dienos maisto davė.

• Dr. J. Grinius, (Vokietija), vasario 15 d. išvažiavo į Ludwigsburgą emigracinę stovyklą. Ketvirtą kartą jam tikrinama sveikata.

• Atmettieji dėl sveikatos ir negalį emigruoti į JAV, nusiskundžia, kad juos įkurdina vokiečių ūkyje, visai į nieką neatsižvelgdami. Dažnai tenka gyventi susigrūdus su triukšmingais slavais.

• Traušteino stovykla, Vokietijoje, vasario gale likviduojama. Lietuviai nori išsikelti į Augsburgą.

• Ingoštade gyvena nedidelis būrelis lietuvių. Ten kun. Dainio rūpesčiu buvo surengta Vasario 16 paminėjimas. Programą atliko Mašinraščio ir anglų kalbos kursų mokinės. Paskaitą skaitė p. Alina Grininė.

• IRO ir vokiečių vyriausybės iniciatyva steigiamas DP bankas. IRO į tą banką įneš 1,500,000 vokiečių markių. Paskolas galės gauti tik DP, kurie organizuos pramonės, prekybos ir kooperatyvines įmones.

• Argentinoje veikia Lietuvos Tautinio Ansamblio choras, kuriam vadovauja mūsų pagarsėjęs pianistas A. Kuprevičius. Jis dabar rengiasi įdainuoti keletą lietuviškų plokštelių.

• Kun. P. Baltrumas, Argentinoje San Jose kolegijoje Balcare mieste eina kapeliono pareigas. Jis kadaise yra buvęs Telšių seminarijos prokuratorius.

• Emigrantai, kurie laikomi Europoje jau įkurdintais, negali tikėtis patekti į JAV pagal DP bilį.

• P. Amerikos lietuvių spaudoje paminėjo žurnalisto M. Šalčiaus, "Svečiuose pas 40 tautų" autoriaus, 10 metų mirties sukaktį. Vėlonis daug dirbo Šaulių Sąjungoj, ELTOJ, "Liet. Aide" ir labai mėgo keliauti. Susirgęs druginiu ir smegenų uždegimu, mirė Bolivijoje ir buvo palaidotas Guyramino kapuose.

• Švedija priėmė 150 ligoninių džiovininkų su jų šeimų nariais. Tarp jų ir Švediją pateko ir pora lietuvių iš Gauningo. Dar 50 tbc ligoninių žada priimti Šveicarija ir Airija.

• Kun. A. Sabaliauskas iš Venecelos kuriam laikui atvyko į JAV ir sustojo Chicagoje.

• Kolumbijoje įvyko P.L.B. susirinkimas sausio 28 d. Medeline. Išrinkta valdyba.

• Vysk. Vincentas Brizgys, gavęs Romos leidimą, rengiasi

į Šveicariją ir Vokietiją į emigruoti į Ameriką.

• Australijoje leidžiama Europos ateiviams, atlikus darbą sutartis, perėjus Australijos universitetuose papildomą kursą, dirbti savo specialybėje.

• Šveicarija sutiko priimti 200 pabėgėlių, negalintių emigruoti iš Vokietijos.

• S. Garbačiauskas gyvena Šveicarijoje ir tarnybos reikais dažnai lankosi Vokietijoje.

• Prof. A. Zubrys Toronto universitete, Kanadoje, dirba mokslinį darbą.

• Indijoje tebedirba saliezeitis lietuvis misijonierius Jonas Svirnelis.

• Dail. Tamošaitis savo dailės studiją perkėlė į organizuojamą lietuvišką kaimą, R. R. 1, Kingston, Ont., Kanada. Ten veikia audimo, medžio ir odos skyriai. Vasario 16 progą kaimelyje dail. Tamošaitis pastatė lietuvišką kryžį.

• Prancūzijos lietuvių 1950 m. antrąjį pusmetį suaukojo Laisvės fondui 30,825 frankus. Stambiausią 5,000 fr. auką įnešė gyv. Maroke inž. K. Pabedinkas.

• Belgijos LB krašto valdybos atsisaukė, kad nariai įneštų kas mėnuo bent po 10 fr., pirmasis atsiliepė p. Jaronis, sumokėdamas nario įnašą iš anksto už 1951 m. 3 mėnesius.

• Šveicarijos LB Valdyba išleido savo informacinį biuletenį "Šveicarijos Lietuvių Žinios", redaguojamą Dr. A. Geručiu.

• Kanados vyriausybė, pasiryžusi šiais metais priimti 150,000 naujų ateivių, nuo vasario 1 d. pradėjo teikti paskolas emigruojantiems iš D. Britanijos ir V. Europos jų kelionės išlaidoms apmokėti.

• 20 milijonų dolerių kasmet JAV moterys išleidžia nagams lakuoti, kaip praneša Prekybos Departamentas. Senovės egiptėnės irgi nagus lakuodavosi. Taigi su nagų lakavimu grįžtama ligi 5-6 tūkstančių metų atgal.

Los Angeles 160 lietuvių kuopa rodo, kad ji dabar iškeliauja į Tokyo.

Spaudos puslapiuose

DAUGIAU VIDINIS GYVYBES

Dr. A. Juška, kalbėdamas apie Mindaugo krikšto 700 sukakties paminėjimą š. m. "Drauge" vasario 20 numerį, kviečia šitą jubiliejų paminėti ne su tuščia pompa. Jis kreipia dėmesį į tai, kad būtų įjungta ir tautinė darba kuo daugiausia žmonių. Amerikoje tik dešimtas procentas dalyvauja organizuotoje laisvės kovoje. "Kodėl neatsiranda nė vienos premijos už projektą", — rašo jis, — "kaip Amerikoje į kovą įtraukti ne 10%, o 90% visų lietuvių?"

Daug yra mūsų organizacijų ir jos daug dirba, bent taip atrodo iš laikraščių. Tačiau kiti nuosaliai stovi ir kritikuoja. Lengva yra kritikuoti, bet sunku dirbti. O dirbti visiems reikia, nes kiekvienas mūsų darbas, kiekvienas pastanga turi būti įjungta į mūsų didžiąją laisvės kovą. Joje niekas negali pasilikti nuosalyje. Todėl ir reikia pagilinti visų organizacijų veikimą iš vidaus. Daugiau ugnies, daugiau užsimojimo, daugiau įjungti visus.

"Užtenka mums gražių kalbų", — baigia savo straipsnį dr. A. Juška, — reikia mums darbų, jei jau yra nepagydoma žaizda be operacijos, nors ji būtų ir labai skaudi, neapsieisime. Jei norime Mindaugą pagerbti ir tai didžiame tautos pavojuje, jubiliejų turime kitaip švęsti. Atlikime lietuviškos sąžinės sąskaitą — atvirai ir broliškai išskeldami netik tai, ką padarėme, bet ir ką turėjome padaryti ir dėlko nepadarėme? Organizaciniam gyvenime ieškokime naujų kelių".

LAIKRASČIŲ IR KNYGŲ LEIDJAMS

Sunkiomis sąlygomis Amerikoje atgaivinta Lietuvių Bibliografinė Tarnyba. Šios Tarnybos vadovas p. A. Ružancovas, kuris jau tremtyje savo iniciatyva rinko ir sistematino bibliografinę medžiagą, ir čia, Amerikoje, tęsia šį darbą, leidžiamas "Knygų Lentyną", kurioje registruoja ir skelbia visus lietuvių leidinius (knygas ir laikraščius), taip pat ir laikraščių straipsnius. Visa bibliografinė medžiaga ir leidiniai renkami ir saugojami Lietuvių Bibliografijos Archyve Šveicarijoje.

Įvertindama lietuvių bibliografinių įstaigų reikšmę lietuvių kultūrai ir lietuvių išsaugoti, Amerikos Lietuvių Taryba prašo visus lietuviškus knygos ir periodikos leidėjus po 1 egz. savo leidinių siųsti: 1) A. Ružancovui, Lithuanian Bibliography Service, 602 Harvey Street, Danville, Ill. ir 2) d-rui A. Geručiu, Archives Bibliographiques Lithuaniennes, Karl Spittelerstr. 22, Berne, Switzerland.

Amerikos Lietuvių Taryba

BRANGOS LIETUVISKŲ VARGO MOKYKLŲ RĖMEJAI

Nuoširdžiai dėkojame Jums už Jūsų nusistatymą organizuoti Diepholzo lietuvišką gimnaziją paramą. Tas mus stiprina ir dar daugiau teikia vilties, kad lietuviškoji gimnazija bus išlaikyta. Norėtu-me taip pat išlaikyti ir pradžios mokyklas, kurių, tiesa sakant, reikėtų steigti žymiai daugiau, nes tik mažesnioji iš dabar esamų Vokietijoje mokinių dalis lanko lietuviškąsias pradžios mokyklas. Kitų apjungti kol kas nepajėgiame, nors mokytojai daugumoje dirba be atlyginimo. Tačiau, dažniausiai bedarbiai, iš gaunamos bedarbių pašalpos neišgalį nupirkti nei rašomosios medžiagos nei knygu.

Tuo tarpu didžiausią dėmesį kreipiame į gimnazijos išlaikymą. Vokiečių valdžia gimnazijai suteikė tik 2 mokytojų etatus, kada tuo tarpu reikia mažiausia 10 mokytojų. Tenka visiems dalintis tom dviem algom — ir gaunasi grašiai. Reikia algas bent kiek papildyti, kad nesugriūtų mokytojų sveikatos.

Mokinių dauguma, išskyrus gyvenančius stovykloje, yra atsikėlę iš tolimesnių vietų ir gyvena bendrabutyje. Jiems teikiame visą išlaikymą. Tam reikia apie 900 dolerių mėnesiui.

Gautos patalpos nebūtų blogos, tik reikalingas vidaus remonto. Bendromis mokytojų ir mokinių pastangomis daug kas sutvarkyta, nors kai kuriuose bendrabučio kambaruose trūksta kūrenimui krosnių. Šiaip visą remontą tvarkome iš gaunamų aukų iš geros valios lietuvių. Trūksta dar kiek baldų.

Nemaža mokinių dalis yra Klaipėdos krašto kilmės, kurie silpnai bekalba lietuviškai, bet dedamos pastangos tą nutautinimo bangą sulau-

kyti ir juos lietuviškai šeimai atgauti. Šis darbas jau dabar gerų vaisių duoda.

Nežiūrint sunkių sąlygų, nei mokiniai, nei mokytojai pavargimo nerodo. Priešingai: iš užjūrio tautiečių gaunama parama stiprina mus ne tik medžiaginiais, bet ir morališkai.

Gimnaziją pavadiname Vasario 16 vardu, norėdami, kad visame pasaulyje vienintelė lietuviškoji gimnazija jungtų viso pasaulio ir visų pažiūrų lietuvių bendram tikslui — Vasario 16 — akto atstatymui. Jaunimo ruošimas savoje mokykloje jau ir yra tam geriausioji priemonė.

Tiesa, tenka ubagauti, bet juk taip svarbiam tikslui! Dar kartą priimkite mūsų ir mūsų jaunimo vardu nuoširdžią padėką.

Su gilia pagarba,
A. Venclauskas,
P.L.B. Vokietijos Krašto Valdybos Pirmininkas.

Aukos Diepholzo lietuviškai gimnazijai prašome siųsti šiuo adresu: A. Novickis, 325 E. 8th St., Brooklyn 18, N. Y. arba: Rev. Vytautas Piktur-na 213 So. 4th St., Brooklyn 11, N. Y.

Iki šio laiko tam reikalui New Yorko Lietuvių Tremtinių Draugija paskyrė 100 dol. Brooklyne surengtame Klaipėdos krašto atvadavimo sukakties paminėjime tam reikalui surinkta 54 dol. Be to, kum. Piktumos vardu aukų prisuntę šie asmenys: Remeza Brooklyn 5 dol., J. Matiu-kas Brooklyn, 5 dol., Kindu-ris, Dolgeville, N. Y., 5 dol., Marija, Ulinskaitė, Rochester, N. Y., 5 dol., p.p. Žaunienė-Januškaitė, Osmolskis ir Janušas po 1 dol.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame ir laukiame daugiau aukų.

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVIŲ DARBININKŲ LAIKRAŠTIS

THE WORKER
Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

by
SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATED OF LABOR
Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston
Mass. under the Act of March 3, 1879.

acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section
1103, Act of October 3, 1917 authorized on July 12, 1918.

SUBSCRIPTION RATES PRENUMERATORAS KAINA
Domestic yearly \$5.00 Amerikoje metams \$5.00
Domestic once per week yearly \$3.00 Viena kart savaitėje metams \$3.00
Foreign yearly \$5.50 Užsienyje metams \$5.50
Foreign once per week yearly \$3.50 Užsienyje 1 kart sav-tę metams \$3.50
466 West Broadway, South Boston, Mass.

Telephone: Redakcijai — SO 8-6608. Administracijai — SO 8-2680

Valo, bet neišvalo

Seniau buvo sakoma, kad revoliucija edanti savo vaikus. Dabar žmonės jau kitaip kalba: raudonoji revoliucija valosi. Jos vėliavoje vis atsiranda baltų dėmių, kurių kitiap neužtrinsi, kaip tik krauju. Ir tas kraujas liejasi nuo pat rusų revoliucijos pradžios. Pradžioje buvo valomasi nuo vadinamųjų baltųjų buržujų, o paskui ir nuo raudonųjų — revoliucijos tėvų ir vaikų. Pjautuvus visus lygiai užkabina.

Prieš 1932 metus buvo išvalyta Korelijos respublika, Gudija, Ukraina, Gruzija. Jų vadai, padėję Stalinui į sostą įkopti, buvo apkaltinti siauru nacionalizmu arba nukrypimu, ir išvalyti. Tan sarašan naktiuvo ne tik Trockis, pasiektas net Meksikoje, bet ir gruzinas Ordžonikidzė (Stalino tautietis, "garbingai" palaidotas) ir lietuvis St. Matulaitis. Paskui buvo nuvalytas maršalas Tuhačevskis, Zinovjevas, Radekas, Kirovas, Zdanovas ir daug kitų — sušaudytų, sušaldytų, užmuštų ir "staiga mirusiųjų". Tai savam krašte.

Pavergtuose kraštuose tenka dar labiau valytis. Tai numatoma dar iš anksto. Mat, pradžioje į židukų eiles priimami visi, kas tik už pinigą parsiduoda ar mulkiu pasirodo. Tie labai greitai dingsta, kai pasidaro nereikalingi. Ištikimesnieji išsilaiko iki tos dienos, kol pastebima, kad ir jie ne raudoni, bet dryžiai: turi dar baltų dėmių iš savo praeities. Tie taip pat nurašomi į šalį. Lieka tik tie tamsiai raudoni ir aiškūs burloka, kurie be mirtelėjimo vykdo Maskvos politiką. Kas tik prasitaria apie savo tėvynę, išvalomas.

Taip šiomis dienomis iš čekų komunistų partijos išvalyta arti 177,000 buvusių narių, ir labai aukštų pareigūnų. Gottwaldo lapomis buvo pareikšta: "Partijoje vieta yra tik tam, kas visa širdimi myli Sovietų Sąjungą, komunistų (bolševikų) partiją ir draugą Staliną". Vadinasi, kas myli savo kraštą — tas išdavikas. O tokių išdavikų vis randasi daugiau tarp komunistų Italijoje, Prancūzijoje, Norvegijoje, Vokietijoje. Tiesą sakant, jie tokie buvo ir ligi šiol, nes savo kraštą išdavinėjo. Viena jų laimė, kad nespėjo šimtu procentų išduoti ir rusų atsikviesti, tai valymo siurblys nespėjo jų sugerti ir Sibire išpūsti. Dabar jie prakalbėjo, kad savam krašte vis dėlto geriau. Geriau mirti laisvam už savo kraštą, kaip paklūpytam už svetimą.

JAV komunistams graso nupilietinimas

Pilietybės atšaukimas arba denaturalizacija

Jau nuo 1906 metų JAV Pilietybės aktas turi straipsnį, kuris numato, kad per apgaulę arba nelegaliai įsigytą JAV pilietybę teismas gali atšaukti, o kiekvienas apygardos prokuroras yra įpareigotas tokiais atvejais iškelti bylą.

Pradžioje šis nuostatas buvo taikomas tais atvejais, jei kas prigaudavo valdžios įstaigas: nebuvo nustatyta laiką išgyvenęs Amerikoje, neturėjo pirmųjų popierių ir t.t.

Vėliau buvo pradėtos kelti išpilietinimo bylos dėl vad. "dvasinės rezervacijos" (mental reservation), kai asmuo, prisiekdamas ištikimybę JAV Konstitucijai, principams, savo dvasioje "rezervavo" dalį ištikimybės kitam kraštui, tuo padarydamas priešai ką nepilną. Dėl to ypačiai daug buvo išpilietinta Hitlerio šalininkų Amerikoje. JAV teismai pripažino, kad būdami ištikiniais naciais jie negalėjo sąžiningai prisiekti Jung. Valstybėms, nes Hitlerio laikais šių dviejų kraštų konstitucinės sistemos buvo paremtos griežtai priešingais principais.

Komunistų priešai ką "teisengumas"

Ginčas apie komunistų "ištikimybę" Jung. Valstybėms pasiekė Aukščiausiąjį Teismą 1943 m. vienoje garsioje byloje (Schneiderman v. United States, 320 U. S. 118). JAV Vyriausybė buvo iš-

Šitai gerai supranta net patys rusai — pavergtieji ir paklūpytieji. Kai Hitleris puolė Stalnią, rusai nejo ginti savo "tėvo", bet motinos Rusijos. Dėl to karo metu patriotiškai suokė visas Kremliaus politbiuras. Dabar jis dėl patriotizmo pavergtus kraštus valo ir neišvalo. Ir nebeišvalys. Vieną dieną bolševizmas pats bus nuvalytas. Revoliucija eda pati save, kaip gyvatė savo vaikus.

kėlus bylą žymiam komunistui, norėdama panaikinti jo išpilietinimą. Jis buvo kaltinamas, kad būdamas įsitikinęs komunistas negalėjęs besąlygiškai prisiekti JAV. Aukščiausiasis Teismas išaiškino, kad 1927 m., kuomet kaltinamasis buvo gavęs JAV pilietybę, Amerikos komunistų partijos tikslus buvo galima dvejopai aiškinti: viena, kad komunistai siekia jėga nuversti esamą JAV vyriausybę; antra, kad jie atmeta jėgos bei smurto naudojimą. Kadangi teisengumo principas reikalauja, kad tokiais atvejais kaltinamajam būtų pritaikytas nalankešnis aiškinimas, todėl Aukščiausiasis Teismas rado, kad minėto komunisto priešai ką melagingumas nebuvo užtenkamai įrodytas ir grąžino jam dviejų žemesniųjų teismų atimtą pilietybę.

Komunistų išpilietinimas pagal saugumo įstatymo nuostatus

Suprantamas dalykas, kad JAV Kongresui nuostatus ir paskelbus faktą, jog komunistas yra tarptautinis samokslas ir kad Amerikos komunistų judėjimas nuo pat pradžios turėjo ir tebeturi tikslą jėga pašalinti JAV konstitucinę santvarką, nei vienas komunistinių organizacijų narys negalėjo būti ištikimas JAV Konstitucijos principams ir jeigu jis kada nors tokią ištikimybę yra prisiekęs, tai jo priešai ką yra buvus

melaginga ir pagal tokią priešai ką padarytas išpilietinimas yra buvęs nuo pat pradžios neteisėtas ir niekingas.

Dabar apygardų prokurorams tenka pareiga tik įrodyti, kad asmuo prieš gaudamas pilietybę yra priklausęs komunistų organizacijoms arba turėjęs su jomis ryšį, ir jo išpilietinimą teismas privalės paskelbti neteisėtu ir jį panaikinti. Tuo būdu, pagal ligšiolinę JAV teismų praktiką su naciais ir Kongreso valią bus, galima apvalyti Ameriką nuo subversyviųjų gaivalų, kurių didelę dalį sudaro išpilietinti komunistai svetimšaliai.

Cia tenka priminti, kad Kongreso pasisakymas dėl JAV komunistinių organizacijų tikslus bent sprendžiantis svetimšalių pilietybės klausimus, yra paskutinis autoritetingas žodis ir JAV teismų negali būti atmainytas, nes JAV Konstitucija (Art. II, §8, p. 4) suteikia Kongresui absoliutinę galią tvarkyti svetimšalių išpilietinimą ir joks kitas organas negali kištis į šį reikalą.

Išpilietinimas dėl vėlesnės komunistinės veiklos

Įstatymo §25(d) nustato, kad kiekvienas po 1951 m. sausio 1 d. gavęs pilietybę svetimšalis, jei jis penkių metų laikotarpyje tapo kokios nors komunistų organizacijos narys, šis faktas turės būti teismo laikomas įrodymu, kad jis pilietybės gavimo metu nėra buvęs ištikimas JAV Konstitucijos principams, jo išpilietinimas yra buvęs neteisėtas ir turės būti panaikintas.

Šis nuostatas yra panašus į ankstyvesnę, nuo 1906 metų galiojantią ir

teismų vykdomą taisyklę, kad JAV piliėtis, jei jis penkių metų laikotarpyje po jo išpilietinimo pasirenka nuolatinę gyvenamąją vietą už JAV ribų, jis turi būti teismo laikomas neturėjęs tikslo pasidaryti nuolatiniu JAV piliečiu ir gali būti išpilietinamas, kaip neteisėtai ir per apgaulę gavęs pilietybę.

Komunistų deportacija

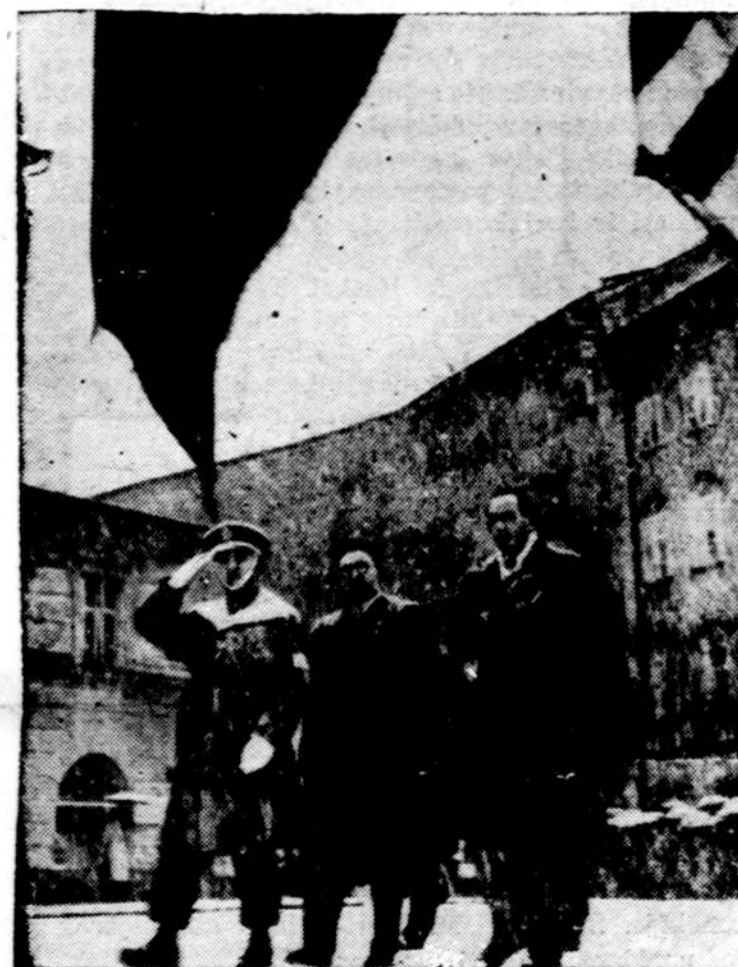
Kongreso tikslas radikaliai tvarkytis su JAV komunistais aiškiausiai matyti iš priimtų deportacijos nuostatų. Kad nesusidarytų įvairių piniavų, kuomet prireiks deportuoti ilgesnį laiką Amerikoje išgyvenusius komunistus, Generalinis Prokuroras yra gavęs teisę §23(a) deportuoti kiekvieną svetimšalį arba išpilietintą asmenį, jei nebus kitos priemonės, į tą kraštą, kurio uostu jis pasinaudojo išplaukdamas į Ameriką. Dr. Š.

Turkija turi vargo su tremtiniais

Vašingtonas. — Turkija paprašė JAV paramos iš komunistinės Bulgarijos išvaromiems turkams, kurių išvyta jau artį 100,000, o dar laukiama iki 800,000. Tuo norima sudrumsti Turkijos vidaus rimtį. Turkija pastoviai gauna JAV paramą, tačiau kariniams tikslams. Dabar jos prireikė ir išvaromiems įkurdinti.

Smugelių varo propaganda

Bonn, Vokietija — Vakarų sąjungininkai yra nustatę, kad bolševikai smugelio keliu gabena į Vakarų Vokietiją įvairias prekes, jas juodoje rinkoje pardavinėja ir apmoka savo agentus ir šnipus. Pernai tokiu būdu buvo "uždribta" ir penktajai kolonai išmokyta penki milijonai dolerių.

JAV aukštasis komisaras Austrijoje Walter J. Donnelly (dešinėje) ir Austrijos kancleris Leopoldas Figl (viduryje) priima parodą amerikiečių karių, atvykusių į Salzburgą.

SURUDIJUSI GRANDINĖ

Nežinia, kaip jautėsi darželiuose kūdikiai vos galį ištarti "mama". Jie dar permaži suprasti, kas su jais daroma. Tačiau paūgėję moksleiviai, skautai ir komjaunuliai, aiškiai mato, kad lietuvių tautą mėginama subedieivinti ir surusinti. Tad "raudonieji kampeliai", su kruvinojo Stalino paveiksais ir glėbiais propagandos bolševikų literatūros jiems atrodė kaip raudono pragaro kambariai. Lankyti tas vietas jiems buvo be galo trošku, pikta ir biau, tačiau laikėsi kiek drūti, kad savo jausmų neparodytų, nes žinojo, kad už pasipriešinimą, ar net vien už nepalankumą nukentės ne tik jie patys, bet ir jų tėveliai. Bet juos išprovokavo jų draugai rusai, kurių jaunimo organizacijose buvo didžiulia.

Vieną kartą bendrai bežaidžiant, stambiausias komjaunuolis Sivuchinas, rusas, skaitęs save stipriausiu ir vikriausiu atletu, pastūmėjo Viktorą Girinį, kurs atrodė žymiai menkesnis, bet sportuose visados ėmė viršų, ko Sivuchinas negalėjo pakęsti.

— Nesipainiok po kojų, tu lietuviškas ubage! — pikta sušniokė rusas ir stūmdamas Girinį, gerokai jam alkūne sudrožė.

Girinis suspurdėjo, lyg netikėtai botagu sukirstas. Visa ilgai tramdoma prieš okupantus pagieža išsiveržė aikštėn; ypač dar todėl, kad Sivuchino tėvas buvo komisaras. Vis dėlto Girinis laikinai įkarštį suvaldė:

— Gėdymumas taip kalbėti, budelio vaike. Juk tai jūsų tėvai mus ubagais padarė.

Sivuchinas neteko kalbos, vos išstenojo: — Tu... tu... niekš... kaip tu drįsti?...

Ir sugniaužęs kumščius, puolė Girinį, bet tuojau atšoko. Pajuto, kad turi reikalą ne tik su igudusiu kumštiniu, bet ir su įniršusiu smogiku, kurio kumščiai lyg švino prigrūsti. Smūgiai pabiro kaip ledai vasaros metu; į nosį, į akį, į ausį, į dantis, į krūtinę, į tuštyką — be galimybės apsiginti. Sivuchinas mėgino smūgius atremti, bet jo dideli plaukuoti kumščiai arba daužė orą, arba susidūrė su Girinio kumščiais smarkiai sopėjo. Priešas buvo nepasiekiamas, per daug vikrus tokiame nepaslinkiam meškinui kaip Sivuchinas. Jis traukėsi ir traukėsi, kol pagaliau gavęs smarkų dūrį į tuštyką, sukrito. Girinis visai nesportiškai koja jį paspyrė. Budelio vaikas nieko geresnio nenusipelnė.

Pabaisos ir pagiežos šauksmas pasigirdo rusų komjaunuolių tarpe, ir visos jų būrys puolė Girinį. Bet jo pagalbon jau stėjo du stambūs lietuviai komjaunuoliai Griezlys ir Grikielis. Jie tryse atmušė artimiausį maskoliukų antpuolį. Bet rusų vis daugiau ir kautynės įsivėlė, ir atrodė, kad trims lietuviams bus rieta, ypač kad bolševikučiai apsiginklavo lazdomis ir peiliais. Tuo kritin-giu momentu apie dešimtis lietuvių skautų, taip pat lazdomis ir peiliais mostaguodami, ar kokį akmenį į saują pasigriebę, šoko saviškius gelbėti. Rusų buvo tris kartus daugiau, bet nebeteikė vado (Sivuchinas kautis nebepajėgė), sprūdo bėgti, nes negalėjo atsilaikyti prieš atkaklų partizaniską lietuvių antpuolį. Lietuviai laimėjo pilną pergalę, bet mūšio vietoj pasirodė būrys čekistų, kurie visą kaltę suvertė ant lietuvių ir visus juos areštavo. Smarkiai juos apdaužė, nuteisė ištremti Sibiran — už "aiškią kontrrevoliuciją".

Dabar, jie, giliai širdyje paslėpę keršto pagiežą, niūriai sėdėjo sunkvežimyje ir la-

bai juodai savo ateitį vaizdavo. Skautai — 12-15-kos metų berniukai — vogčiomis žvalgėsi į savo vadus komjaunuolius, ar ne sugaus kokio nurodymo, kas jiems darytina.

Bet trys komjaunuoliai vengė jų žvilgsnių, matyt, jie patys negalėjo nieko sugalvoti. Ir ką čia, pagaliau, tokioj padėty sugalvos! Ramiai sėdėk ir lauk savo likimo. O jeigu ir ką sugalvotum, nieko negali pradėti, nes sargai sėdi greta ir daboja kiekvieną jų judesį. Ypač saugoja Girinį, kurį Sivuchinas buvo įskundęs esant pavojingiausiu baltagvardiečiu. Kiti du, Griezlys ir Grikielis, snaudė ar apsimetė besnaudžia. Sunkvežimio viešpatavo įtempta tylą, nes buvo griežtai uždrausta kalbėti. Pagaliau nei noro tam nebuvo. Kiekvienas sau krintosi.

Sargai pradėjo nuobodžiauti. Tremtiniai taip ramiai užsilaiko, kad tiesiog nejauku ir pikta. Kad nors imtų išdykauoti ir garsiai šnekėti, ar kokią išdaigą sugalvotų. Tuomet būtų progos juos sudrausti, subarti, ar kumštį panaudoti. O šiaip nėra kuo nuobodulį išblaškyti. Kas aršiausias, nuobodulis nakties metu pagimdo snaudulį, tą didžiausią sargybos pavojų. Čekistai mėgina tą pavojų pašalinti — rūkymu. Bet dūmai dar daugiau snaudulį stiprina. Viens kitas čekistas pradėjo žiovauti.

Sėdįs greta Girinio sargas dėl per daug įtempto dabojo pradėjo ilti. Kelis kartus nušiojavo ir desperatiškai su snauduliu kovoją, bet, nežūrint to, ėmė knapčioti nosim. Dabar jau Girinis šnairomis jį daboja. Kaip lengva būtų jį nuginkluoti, jei tik būtų juodu vienu! Ryžtingas dūris į smakrą, paskui už gerklės, ir baigta. Bet juodu ne vieni — kas su kitais apsidirbs? Kad bent Griezlys su Grikieliu susiprastų! Vogčiomis pažvelgė į savo draugus. Jie snaudžia. Sargai taip pat nosimis knapčioja, ir kai kurie skautai, bet ne visi. Du ar trys šnabzdasi —

turbūt kažką planuoja. Sumanūs, ryžtingi berniukai, kaip atkakliai jie tuomet puolė daug gausesnį maskoliukų būrį! Gimę drausuliai, tik reikia jiems vado. O tie dričiai snaudžia. Pražiopso tokį momentą. Oi, tie miegaliai!

XLVIII

Bet štai pyktelėjo šūvis — viens, kitas, trečias. Sunkvežimis keistai siūbtelėjo, jo ratai pradėjo sunkiai dardėti, ir pagaliau sustojo.

— Partizanai peršovė padangas! — visu balsu riktėlėjo Girinis. Tai buvo lyg sukilimo signalas. Visi suspurdėjo ir grūdosi prie durų, bet du čekistai pastoję jiems kelią ir atstatai šautuvus, liepė trauktis atgal. Tremtiniai sustojo, bet tik valandėlei. Paskui vėl pradėjo nežymiai slinkti pirmyn.

— Šausim! — sušuko čekistai.

Tačiau matomai dėsė išpildyt savo grasinimą. Gal jiems buvo įsakyta gyvus moksleivius į Sibirą nugabenti, o gal dėl kurios kitos priežasties. Bet dabojantis Girinį čekistas buvo ryžtingesnis. Juk čia aiškus maištas. Tokiam atsitikime šauti — vienintelė išeitis. Sargas čia turi pilną valią ir atsakomybę. Pastebėjęs, kad jo dabojamasis Girinis ko ramiausiai sėdi savo vietoje, čekistas šoko savo draugams į pagalbą. Bet vos pakilo, Girinis iš užnugario smarkiai jį pastūmė, ir čekistas griuvo kaip pakirstas medis. Šautuvas iškrito jam iš rankų. Girinis užgulė jam ant nugaros ir geležiniais pirštais suspaudė jo sprandą, ieškodamas gerklės.

Tuo tarpu Griezlys pagriebė čekisto pamestą šautuvą ir atkišo jį į du čekistų, kurie stovėjo kitam sunkvežimio gale ir atrodė nežiną kas tokiame atsitikime daryti. Pamatę, kad Griezlys į juos taiko, ir jie pakėlė šautuvus šauti, bet tuo momentu iš kažkur atsiradęs Grikielis visu svoriu atsirėmė vienam čekistui į pašoną,

Kūrybos PRIEDAS

Poetas ieško tiesos

Petras Pilka, So. Bostone gyvenęs poetas, ką tik išleido eilėraščių rinkinį — „ŽVAIGŽDŽIŲ JIESKOTIMAS“. Autorius, nesiekdamas didelio populiarumo, atspaudė tik 100 egzempliorių ir juos padalijo savo bičiuliams. Todėl šis rinkinys gali būti visuomenei net neprieinamas, ir poeto vardas kam net nežinomas. Tokiu pat tiražu P. Pilka yra Lietuvoje išleidęs šiuos rinkinius: „Penki fragmentai“ (1936), „Dienų griuvimas“ (1937), „Parduotas vardas“ (1938), „Žalioji primadona“ (1939).

„Žvaigždžių jieskotimas“, kaip ir visos anksčiau pasirodžiusios knygos, pirmiausia pasižymi skoningu išdėdymu, estetišku sutvarkymu. Jis yra tartum poetas aristokratas, stovįs nuošaliai didžiųjų kelių, skambinąs maloniai dailias giesmes savo lyra.

Apie ką jis kalba šioje knygoje? Ji yra tartum autoriaus poetinis dienoraštis, prasidėjęs 1944 metais liepos mėn. su Lietuvos praradimu, su Eitkūnais. Toliau tęsiasi per visas jo keliones, kol jis vėl praranda Europą, 1949 m. gegužės mėn. iš jos išplaukdamas. Pasirėmęs dienoraštiniu sutvarkymu, jis savo eilių nekirsto į skyrius, kurie apjungtų kokią nors temą. Nesirūpina nei motyvų išplėtojimu. Jis yra keliaująs impresjonistas poetas, kuris ieško „žvaigždžių“: žmogaus idealo, tiesos, pastovumo, kuris dūžta ir keliai, guodžiasi ir kartais maištauja savo kelionėje. Todėl tėviškes motyvas, tėvynės ilgesys užima pačią svarbiausią vietą šioj knygos lyrikai. Tėvynė jam nepaprastai graži, o svetima žemė tokia nesvetima. Iš čia išplaukia jo rūstūs žodžiai diktatoriams, pikto sąjėgams. Karo audros ir kelionės benami poetą verčia liūdnei mąstyti ir apie žmogaus būtį, ieškoti priežasčių, sielotis.

Tėvynės ilgesys liejasi autoriui tokiu trapiu nuosirdumu, kad skaitytoja pagauna. O pagauna dėl to, kad jis randa naują priėjimą prie senų motyvų.

Gaila, kad ši knyga nebus plačiau paskleista, o rastų joje nevienas tyros poezijos.

A. D.

Didis ir gražus darbas

Muzikos literatūra niekada nebuvo pas mus gausi. Gaidų leidimas, neturint daug simfoninių orkestrų, operų, chorų ir užsieninės rinkos, neapsimokėjo. Svetimo Ministerija, norėdama pakelti muzikos kultūrą, pati leisdavo gaidas. Amerikoje juoba sunkiau jas leisti — nepelninga. O jų būtinai reikia.

Šis klausimas buvo išspręstas labai gražiai. Atsirado šaunūs mecenatai, kurie finansavo gaidų leidimą: kun. Voiciekauskis — Sasnausko kūrybą, kurią parengė muzikas J. Žilėvičius; dr. Biežis savo žuvusio sūnaus atminimui išleido V. K. Banašio Liaudies dainų III-čią sąsiuvinį, o kun. P. M. Juras — to paties muziko VI-tą sąsiuvinį. Štai privati žmonių iniciatyva sudarė sąlygas pasirodyti net trim muzikos leidiniams. Ji yra didžiai sveikintina ir pagirtina.

girtina.

Būtų gražu, kad įvairios organizacijos ar šiaip asmenys, savo sukaikių proga imtųsi šio gražaus ir didžio kultūringo atžymėjimo. Vakarienes ir baliukai greit išgaruoja, nusinešę pinigų. Išleidę tokius leidinius, jie įsiamžintų savo vardą ir tuo pačiu patirtų lietuviškąją kūrybą.

Dovana poetui Faustui Kiršai

Bostone gyvenąs rašytojai ir kultūrininkai paminėjo Faustą Kiršą 60 metų amžiaus sukaktį, ta proga surengdami poetui kuklias vaišes. Pirmąją sveikinimo kalbą pasakė Rašytojų Dr-jos pirm. Jonas Aistis ir įteikė kolegų, poeto artimųjų ir jo gerbėjų dovaną — aukso plunksną. Tarp sveikinimų raštų paminėtas Pr. Lapienės laiškas su originalia numizmatine dovana.

V. K. JONYNAS —

VASAROS DARBAI

(ilustracija iš Done laičio „Metų“)

Bostono Rašytojų Klubas remia premijos fondą

Praėjusį šeštadienį įvyko ilinins Rašytojų Klubo susirinkimas, kuris susilaukė naujų lankytojų ir svečių iš toliau. Meninėje dalyje poetas Paulius Jurkus pasiskaitė ištraukas iš savo didelės pagal pasakos motyvus poemos „Juodvarniai“. Poemos fragmentus klausytojai išklausė ir priėmė su dideliu nuosirdumu.

Kultūrinių klausimų eilėje priimta senųjų ir naujųjų Amerikos lietuvių bendros veiklos lietuviybės palaikymui rezoliucija, kuri vėliau bus paskelbta spaudoje.

Antanas Rimydis, Rašytojų premijos jūry komisijos narys, atvykęs iš New Yorko į komisijos posėdį, pakalbėjo apie New Yorko lietuvių kultūrinę veiklą ir sąlygas.

Rašytojų Klubas, norėdamas prisidėti prie Literatūros premijos fondo, tą klausimą pirminkui F. Kiršai iškėlė, tuojau pat sudėję 100 dolerių auką. Daugumas narių auką po 5 dol., o stambiausia auką — 20 dol. — įteikė adv. A. Juknevičius.

Knygos Lieturaturės premiškai

Jau buvo skelbta spaudoje, kad visos leidyklos ir paskiri leidėjai siųstų Lietuvių Rašytojų Draugijai po 5 egz. kiekvieno grožinės literatūros veikalų, išleisto 1949 ir 1950 metais, įteikti jūry komisijos nariams.

Pakartotinai primename ir prašoma, kad leidiniai būtų atsiųsti iki kovo 25 d. Priešingu atveju bus suprasta, kad leidyklos nenori, jog jų leidiniai būtų svarstomi.

Knygas siųsti L. Rašytojų Draugijos pirminko adresu: Jonas Aistis, 48 Green St., Putnam, Conn.

Liet. Rašytojų Dr-jos
Valdyba.

Vasario mėn. AIDAI

Naujas Aidų numeris patiekia šiuos straipsnius: Vaitiekūnas: Tautinės bendruomenės išsilaikymas; A. Mažulis: Lietuviškas Kryžius ir jo kilmė; J. Našlaitis: Lietuvos partizanai. Savo kūrybos duoda šie autoriai: A. Valčiulaitis, Juozas Krutinas, Juozas Kralikauskas ir Paulius Jurkus.

Numeris iliustruotas lietuvišais dailininkais: M. K. Ciurlionis, V. Kašuba, T. Valtus, P. Augustas, V. Vizgirda, A. Kurauskas ir Z. Pacevičienė.

STOVI VIENAS

Kai su pūko debesėliu
Saulė sėda už kalnų,
Koks tylumas, Dievulėliau,
Ant pilvakalnių senų!

Nėra garso, nėra vėjo.
O ant lauko, ant lygumų
Tik kešėliai vis ilgėja
Medžių, kryžių ir žmogaus.

Iš paraisčių kyla rūkas,
Nuo arimų, parugės —
Sklandos, nyksta susisukę
Lyg posmėtis iš giesmės.

Bijai žodį sušabzdėti.
Akmenį užgauti kame.
Už miškų skliautai žvaigždėt
Susitėja su žeme.

Kai su pūko debesėliu
Saulė sėda vakare,
Stovi vienas, Dievulėliau,
Ir bijai sušabzdėti save.

IS TOLSTANČIOS

Kai iš nakties tamsios, gilios
Mes pasižiūrime atgalios —
Stiesi, žveisi ji atminty
Tylųjų marių pakraščy.

Kai iš dienos nykios, laikios
Mes pasižiūrime atgalios —
Kad nors viena, kad nors viena
Mums būtų čia kaip ten diena.

Ant kiemo vienišas, tylus
Klaioja ilgesys gilus.
Žibėjimo pilni laukai.
Kaip melancholiška miškai.

Naktiganiai susikuria ugnis
Ir pradainuoja taip naktis.
Zvejai išplaukia į marias
Ir gauda Baltijos putas.

Graži, graži ji atminty
Baltųjų kopų pakraščy —
Kai tik pažiūrime atgalios
Iš tolstančios, rūsios dienos.

NUOSAVŲ NAMŲ

Ans taro žemės paskutinis žingsnis.
O, Viešpatie, koksai žibėjimas dienos!
Iš katakombų, ko, zieju, panešoną gyvas žingsnis.
Europa, kam tu išvarai mane iš nuosavų namų?!

Žuvėdra klykdamas plasnaga.
Neklyk — namuos lieki!
Lynoja.
Viešpatie, ar tu verki?

Iš naujai pasirodžiusios knygos „Žvaigždžių jieskotimas“.

KNYGŲ PELE

PIRMASIS KNYGŲ KATALOGAS

Jau seniai buvo mėginta atspausdintas knygas telkti katalogą ir tuo skaitytojams patarnauti. Pirmas pasaulyje katalogas buvo atspausdintas 1494 metais Bazelyje, dabartinėje Šveicarijoje. Jį parengė Johann Trithelm. Tai nebuvo surašytos tik vokiškos knygos, bet visos iki to meto pasirodžiusios pasaulyje.

VOKIŠKASIS KATALOGAS

Kruopėtieji vokiečiai trisdešimt metų trisdešimt prieš savo katalogo. 1931 metais pasirodė pirmas tomas. Iki karo pradžios buvo atspausdinta 14 tomų. Jie visi pavadinti vienu vardu: „Deutsche Gesamtkatalog“. Vieno tomo didumas, kaip storas ir platus atlasas. Šis katalogas turėtų apimti 180 tomų. Po karo jo tąsa dar nepasirodė.

YRA IR TOKIŲ KNYGŲ RINKINYS

Chicagoje buvo vienas mūsų tautietis, visą gyvenimą su didele meile rinkęs lietuviškas knygas. Praeitą rudenį jis mirė, visą turimą palikęs kažkokiam žmogui, kuris nieko nesuprato, koks didelis turtas velionies buvo surinktas. Po kelių savaičių paveldėtojas guodėsi savo draugui piliečių klube: „Tai turėjau vargo, kol visus 'paperius' sudeginau“. Ir džiaugėsi jis, nežinodamas pats, koks jis pėdikas pasidarė, sunaikinęs gal reikalingiausias knygas.

AR DEŠINTI KNYGAS?

Senieji mūsų emigrantai dažnai apvalo savo namus nuo visokio „šlamšto“, kurį

buvo sukravę jų atvykę tėvai. Ten dar randasi visokių knygelių, kurios prašytos praeiti: tik nežudykite, mes būsimės reikalingos! Ten rasime ir „Aušros“ ir „Tėvynės Sargų“ likučius, kurie yra likę retenybė. Ten ir kitų brangių knygų iš senųjų spaudos draudimo metų. Todėl nedėginkime senųjų knygų, kurios gali būti sunaštos mūsų mokslo bibliotekoms. Nenaišinkime ir kitų lietuviškų knygų, kai jas išstumia angliškosios. Tegu pastovi kur nors paliepe, kol susiras sau tinkamą vietelę.

PAPILDYKIME MIESTŲ BIBLIOTEKAS LIETUVIŠKIS KOMIS KNYGOMIS

Bostone veikiančios kelios bibliotekos turi nemažą lietuviškų knygų, kurias mūsų žmonės noriai skaito. Jos daugiausia iš mūsų nepriklausomybės metų. Šitose bibliotekose pasigendame naujųjų mūsų leidinių. Reikėtų, kad kiekvienoje didesnėje bibliotekoje atsirastų ir naujosios lietuviškosios knygos bei svarbiausi laikraščiai su žurnalais. Rodos, šiandien dar jų mum nereikia, bet kas žino, gal po metų, dviejų — tos knygos mum labai pasitarinaus. Visuomenės vadovaujantieji veiksniai turėtų atkreipti dėmesį, susitarti su bibliotekomis, iširti sąlygas ir įtaisyti kuo daugiau lietuviškų knygų.

KNYGŲ VAGILIAI

Yra tokia žmonių rūšis, kuri patys neperka knygų, (gal tik sapniniškai), o šiaip skolina iš kaimynų. Užėina į svetimus namus ir vėliau, gimę 1867. IX. 16/28.

YSKUPAS VALANCIUS TEISEJAS

Tas didysis Žemaičių vyskupas, valdęs pačiais sunkiausiais metais, visą kraštą nušlavinęs ir apsvietęs, visur palaikydavo jaunuosius kunigus ir klierikus. Jiems daug atleisdavo ir daug darbų uždėdavo.

Kartą Varnių Kunigų Seminarijoje vienas klierikas, nepatenkintas blogu valgiu, viešai prefekto akys trenkė į žemę mėsos dubenį. Kas beliko seminarijos rektoriui? Pašaukė prefektą ir pasakė: „Klieriką išvėlyt iš seminarijos. Visą dieną pranešė vysk. Valanciui. Šis ir pašaukė teismą rektorių ir patį nusidėjėlį. Išklausęs abiejų šalių, jis padarė netikėtą sprendimą: — Jūs, seniai, nemokate apsišviesti su jaunimu, tai ir gaunate, ko reikia. Rūpinkitės, kad vaikai (o tie „vaikai“ buvo 25 metų) būtų sotūs, lai prefektas įsigija auklėjamųjų meilę, tai ir nemėtytys nuo stalo — dar kitas pasiskolina, iš ten patenka į trečias rankas, taip ir dingsta knygelė. Tai yra apsilėję žmonės, knygų vagiliai. Kaip saugojame kito turtą, taip gerbkime ir kito knygą. Skolinkimės tik būtiniausių atveju ir neišleiskime niekada iš savo rankų. Perskaitę tuoj grąžinkime, nelaukime metus pasidėję. Neseniai skaitėme, kad Washingtonas ar kur kitur grąžino skolintą knygą po 169 metų. Tiek ilgai mes neskaitysim ir tiek negyvensime. Nebūkite knygų vagiliai. Pamestą knygą būtinai atpirkime, o brangių ir retų knygų visai nesiskolinkime.

Yra ir tokių, kurie specialiai knygas vagia. Tyčia pasiskolina ir jau galvoja, kad niekada negrąžins. Toks tipas renka patius geriausius ir brangiausius veikalus. Be jo kio vargo jis susidaro kartais net visą vogtą biblioteką. Prieš tokius vagis reikia visiem kovoti ir nedaryti jokių nuolaidų.

KADA PRADĖTA VARTOTI NUGARĖLIŲ KRASTAI?

Knygų pavadinimai nugarėlėse nėra taip seni. Tai šešiolikto amžiaus išradimas. Prancūzų knygų rinkėjui Jean Grolier knygos sudarė daug rūpesčio. Kada jis sudėdavo į lentyną, nebegalėdavo atskirti, kur stovi kokia knyga. Tada jis pradėjo rašyti ant nugarėlių sutrumpintus knygų pavadinimus. Iš jo namų šis būdas pasklido po pasaulį.

Yra ir tokių, kurie specialiai knygas vagia. Tyčia pasiskolina ir jau galvoja, kad niekada negrąžins. Toks tipas renka patius geriausius ir brangiausius veikalus. Be jo kio vargo jis susidaro kartais net visą vogtą biblioteką. Prieš tokius vagis reikia visiem kovoti ir nedaryti jokių nuolaidų.

KADA PRADĖTA VARTOTI NUGARĖLIŲ KRASTAI?

Knygų pavadinimai nugarėlėse nėra taip seni. Tai šešiolikto amžiaus išradimas. Prancūzų knygų rinkėjui Jean Grolier knygos sudarė daug rūpesčio. Kada jis sudėdavo į lentyną, nebegalėdavo atskirti, kur stovi kokia knyga. Tada jis pradėjo rašyti ant nugarėlių sutrumpintus knygų pavadinimus. Iš jo namų šis būdas pasklido po pasaulį.

Rašytojų kalendorius

12 kovo 1907 Gustaičiuose Kvietiško val. gimė Antanas Gustaitis — dramaturgas, humoristas. Dabar gyvena So. Bostone.

A. G. yra parašęs — „Slogučiai“ ir populiarią vaidinimą „Sekminių vainikas“. Šiuo metu reikišias humoristinis eilėraščių.

14 kovo 1913 Tetervinuose Biržų apskr. gimė Petras Rimkūnas — rašytojas beletristas. Zuvo per Vienos bombardavimą Austrijoje 1944. IX. 8. Išspausdinęs novelių, romanų — „Kiemėnų kaimas“. Paliko rankrašty novelės „Kruojos dukterys“.

14 kovo 1926 m. Paragiuose Tirkšlių val. mirė Sofija Ivanauškaitė — Pšibiliauskienė — Lazdynų Pelėda — beletristė, pasireiškusi spaudos draudimo metu ir vėliau. Gimė 1867. IX. 16/28.

lo dubenių jam po kojų. Eikite namo ir susitaikinkite...

Lengva suprasti, kaip tokiu teismu pasipiktino vyresnieji ir kaip pagavo širdis visų jaunesniųjų. Šie ir stoji visa energija ginti vyskupo, ištikimai talkininkaudami visuose planuose.

KUN. K. JAUNIS IR FORTUNATOVAS

Kun. K. Jaunius, Petrapilio Dvasinės Akademijos profesorius buvo didis kalbininkas. Mokėjo daug kalbų ir jas tyrinėjo. Jo sekretoriumi savo laiku buvo Kazimieras Būga, surankiojęs jo lapelius ir taip išsaugojęs studijas apie lietuvių kalbą.

Kun. K. Jaunius buvo labai išsilblakęs. Kartą jis susitiko garsų rusų kalbininką Fortunatovą. Žinoma, toks su tokiu susitikęs, žodžio nestinga. Ir pradėjo abu įsiskaitę kalbėti apie kalbas. Priėjo praviras buto duris ir abu pasuko vidun. Jaunius manė, kad eina pas Fortunatovą, o Fortunatovas galvojo, kad patenka į Jaunius butą. Tačiau jiedu įėjo į svetimo nepažįstamo žmogaus namus, susėdo svečių kambaryje ir šnekasi. Atidarė duris tarnaitė ir žiūri: sėdi du tipai, rūšikai kalba, bet ji nieko nesupranta. Pagalvojo, kad bepročiai iš ligoninės pabėgo. Pašaukė policiją, kad juos iškraustytų. Ir kaip nustebo šie du kalbininkai, patekę į svetimus namus. Policijai su garsenybėmis nebuvo ko veikti. Ji tik patarė nesilankyti į svetimus namus ir negąsdinti tarnaičių.

Yra ir tokių rašytojų

Paprastai dauguma rašytojų, parašę kokią knygą, atiduoda kokiai leidyklai, kuri kartais sumoka didelius pinigus. Juo geresnis rašytojas, tuo daugiau gauna. Jei kuri knyga įsimuša į labiausiai skaitomus veikalus, tai autoriui prasideda tikra kviečių pjūtis. Taip daugelio tautų (tik ne lietuvių) rašytojai gyvena iš savo kūrybos, keliauja po pasaulį, rinkdami medžiagą naujiems veikalams. Todėl jų literatūra ir auga šuoliais.

William Somerset Maugham, žinomas ir populiarius Amerikos rašytojas, išleidęs nemažą knygų, neseniai padovanojo Kongreso Bibliotekai Washingtono rankrašty savo romano „Stephen Cary temperamentas“ su pastaba, kad knyga niekada nebūtų spausdinama.

Vytautas Kazimieras Jonynas

V. K. Jonynas yra grafikas — knygų iliustratorius. Nuo seno knygų papuošimui prisireikė piešinių. Juos įrėždavo varjė arba išpiaustydavo medyje. Dabar, išstobulėjus technikai, vadinamosios klišės padaromos fotografijos būdu tiesiai iš dailininko piešinio. Tačiau medžio raižymas pasiliko, ir mes, neturėdami visą eilę gerų ir stiprių dailininkų grafikų.

V. K. Jonynas pirmas mūsų grafikas, išėjęs į platesnius vandenis. Kaip matome iš spausdinamo paveikslo, savo kūryboje jis turi grakščią ir skambančią liniją, įsėję piešinio. Jo žmonės yra taisyklingi, neiškraipyti, išaugę iš jo realaus pasaulio supratimo. Jis nepripažįsta įkvėpimo ir juo nesivadovauja kaip kiti dailininkai. Norėdamas knygą iliustruoti, gerai ją perskaito, susipažįsta su to meto gyvenimu, papročiais, apdaru ir, pasirinkęs įdomesnes scenas, pradeda dirbti. Savo kūryboje jis perėjo visokių stadijų. Pradžioje buvo liaudies stiliaus įtakoje, vėliau toks, kaip matome šioje Donelaičio „Metų“ iliustracijoje. Dabar jis yra nuėjęs į kraštutinį modernizmą, kur žmogus beveik ištirpsta linijų žaisme, netekdamas savo realių apybraižų. Prie kiekvieno darbo daug dirba, nes viską reikia išpajauti medyje. Tos smulkios grakščios linijėlės reikalauja kantrybės ir daug darbo.

V. K. J. gimė 1907 m. Udrijoje. Baigęs Kauno Meno Mokyklą, studijavo Paryžiuje, vėliau profesorius Kaune. Tremtyje suorganizavo Taikomosios Dailės Institutą ir ilgai jam vadovavo. Dabar gyvena Mainze, kur prie prancūzų kariuomenės štabo yra patarėjas meno reikalams. Jis yra suorganizavęs visą eilę parodų, kurias suminėti būtų čia neįmanoma. Lietuvoje jų buvo keletas, gana daug įvairiuose Vokietijos miestuose, paskui Paryžiuje. Dalyvavo bendrose parodose Briuselyje, Romoje, Venecijoje. Iliustravo K. Donelaičio „Metus“, Goethes „Jaunojo Verterio kančias“, Prosper Merimee „Lokį“. Dabar iliustruoja Shakespearo „Hamletą“, kurį išleis viena Londono leidykla angliškai. Vokietijoje prancūzų okupacinei zonai buvo padaręs gražių pašto ženklų (132). Paryžiaus parodoje yra gavęs atsižymėjimo ženklų ir 1937 metais yra pakeltas į Prancūzijos Garbės Legiono narius.

A.D.

Mirė Andre Gide

Mirtis įsisuko į pasaulio didžiulius rašytojus. Praeitų metų rudenį išvertė senuką Bernard Show. Jis jau buvo įsiritęs į paskutinį šimtinės dešimtmetį. Kadaise, dar jaunas būdamas, garsinosi, kad gyvenasi 300 metų. Taigi, pagal jį patį — mirė gana jaunas. Sausio mėnesį mirė satyrikas Sinclair Lewis. Vasario 19 mirtis pakirto patį didžiausį prancūzų rašytoją — Andre Gide, 81 metų. Per savo gyvenimą parašė 50 knygų visokių turinio. Romanai, apysakos, novelės, dramos, poemos, kelionių aprašymai, kritika, biografijos sudaro jo raštus. Paskutinis veikalas, kurį jis baigė, buvo „Vatikano poeziniai“ — drama. Pirmąją knygą išspausdino, būdamas 21 metų.

Gimė 1869. XI. 22. Paryžiuje. Daug keliavo ir dalyvavo gyvai literatūroje. Savo laiku buvo pasidarys komunistų ir susizavėjęs Sovietų Sąjunga. Nuvažiavo linksmas į Maskvą ir grįžo nusimines. Parašė knygą prieš Sovietus, ir didžiausiu tiražu paskleidė Prancūzijoje. 1947 metais jis gavo Nobelio premiją.

Vokiečių didžioji premija
Vokiečių Didžiąją Akademijos premiją už literatūrą sudaro 100,000 markių. Ją skiria Mainzo Mokslo ir Literatūros Akademija. Sausio mėnesį ji buvo lygiam dalim padalinta vokiečių rašytojams: Werner Heilwig, Hans Hennecke, Oda Schaefer, Heinrich Schirmer, Beck ir Arno Schmidt.

Kultūra — tai žmogaus gyvenimo išsiskleidęs ir pražydęs pumpuras.

Jacques Maritain

Poetas turi įsiskirti visų formų, kančios ir kvailybės formų.

Arthur Rimbaud

Porcelano šventė

(Kiniečių novelė)

Kantono pirklys Fu-chi, kuris gyvena už miesto prie baltos žiedos kalvos, kvietė svečius vakarui į savo sodą. Fang-Tai, mokslingasis rašto žinovas, paėmė ir mane drauge su savim. Vakaro draugijoje turėjo būti skaitomi posakiai apie porcelaną, nes senoji Kinija dar gyva.

Tačiau posakių apie porcelaną, kad ir kaip keistai tai skamba, pačioje Kinijoje nedaug randama. Dėlto šeimininkas buvo pataręs savo svečiams pasijieškoti reikiamų posakių pas senuosius dainius. Jis pats, būdamas geras klasikinės literatūros žinovas, leido mums pasinaudoti savo biblioteka. Ir taip, tarnai ir studentai ateidavo ir išeidavo, skolinosi ir gražino knygas. Kiekvienas svečias turėjo pasakyti po vieną posakį.

Fu-chi sutiko savo svečius apsirėngę tautiškais kiniečių drabužiais. Sode jau degė lampionai, kai tuo tarpu vakaruose jau geso paskutinė dienos šviesa. Tik du svečiai, be manęs, buvo europietiška apsirėngę. Visi kiti sėdėjo ratu ant pagalvėlių, apsisvilę plačiais šilkiniais kimonais ir laikydami arbatos indelius. Tai buvo Sung porcelanas. Svečių akys krypo į seną vazą, stovėjusią nuošaliai ant mažo stalo. Ji turėjo tekti tam, kuris ras gražiausią posakį.

Iš medžių pasigirdo nakties paukščių balsai. Šiltas vėjelis švelniai judino krūmų lapus. Fu-chi paprašė svečių, sėdėjusių jo kairėje, pasakyti savo posakį. Ma-Wang tarė: „Savo posakį ar radau pas vieną seną tavistą. Štai jis:

Pradžią atidavė ji žemei,
žemė ugniai,
ugnis vandeniui,

vanduo ji atidavė šviesų žaismui:
kietas, tačiau glėžnutis,
nepermatomas, tačiau ryškus:
tai tobula forma”.

„Puiku“, tarė Fu-chi. „Aš manau, pats Laotse būtų šį posakį užgėręs”.

Ma-Wang išskleidė mažytį šilkinį rutulėlį. „Štai čia aš jį užrašiau”. Šilkas ėjo iš rankų į rankas. Fang-Tai, mokslingasis rašto žinovas, užgėrė raštą.

„Ar galiu aš tarti savo posakį?” — prabilo Kuo-Ting. „Jis panašus į tą, kurį ką tik girdėjome:

Iš molio daromi židiniai,
kuriuose dega raudona ugnis,
iš ten kyla aštrūs dūmai,
demonų ir slibinų maistas.
Iš molio daromi indai,
kuriuose žėri žalias gėrimas,
iš jo kyla švelnūs kvapai,
dvasių ir dievų maistas.
Molis sukūrė juos abu
iš motinos žemės yščiūsus.”

Ir Kuo-Ting šilkinę vėliavėlę su gražiais išrašytais rašto ženklais ilgai ėjo iš rankų į rankas.

„Hsiang-Kang”, kreipėsi šeimininkas į vieną europietiška pasirėdžiusį kinietį. „Ar tavo šviesus protas rado tinkamą posakį?”

„Aš jo neradau tavo knygoje, Fu-chi”, tarė lengvai nusišypsojęs užkalbintasis.

„Aš jį girdėjau iš vieno porcelano dažytojo vakarinėje zylės gatvėje. Jis niūniavo sau jį, dažydamas porcelaną. Štai jis:

Ant mažos porcelano dėžutės žaidžia
trys spalvos: raudona, juoda ir auksinė.
Taip ir tavo šypsnis, mano kūdik, yra

V. K. JONYNAS — šykštuolis skaito savo auksą (ilustracija iš Donelaičio „Metų“)

NAUJI VEIKALAI APIE DANTE

Dieviškasis Dante ir praeitais metais susilaukė rimtų studijų. Bene didžiausią duoklę čia supylė vokiečiai. Kielio profesorius August Buck išleido „Dantė krikščioniškųjų viduramžių poetas”; Kurt Leonard — „Nūdienis Dantė”.

Vokiečiai taip pat išleido bent kelis „Dieviškosios Komedijos” vertimus. Baigiantis antram karui žymaus klasiškų vertėjų Vosslerio vertimas. Tuoj po karo išleido August Vezin, dirbęs net 25 metais prie vertimo. (1949 m. jis paskelbė labai vertingą studiją apie Dantė ir jo kūrybą. Toliau randame Hermann Gmelin naują vertimą su itališkų tekstų. Praeitais metais pasirodė liuksusinis Felix Zielinski vertimo leidinys.

Rodos, laikas būtų ir mums apie šio veikalo vertimą lietuvių kalbon pagalvoti. O savo tarpe turime ir poetų, mokančių italų kalbą. Reikia tik mecenatų, kad porai metų užtik-

rintų dirbančiam prie vertimo bent minimalinį savaitės atlyginimą.

Knygų mugė

Įvairiuose kraštuose yra rengiamos pramonės mugės, kur fabrikai išstato savo naujausius gaminius. Vokietijoje šalia pramonės yra rengiamos ir knygų mugės. Tokiam „jarmarkui” visos leidyklos išstato savo geriausius leidinius. Šią žiemą, gruodžio mėn., knygų mugė vyko Frankfurte a. M. Jos metu buvo gauta 38,000 užsakymų ir knygų pardavta už 6 milijonus markių (praėjais metais tik už 2,5 milijono). Taigi, knygų Vokietijoje vėl sklinda ir sudaro rašytojams geresnes sąlygas kurti.

O kad mūsų visi suvažiuotume ir minėjimais, kur susirenka daugiau žmonių, būtų palydėti nors ir nedidelėmis knygų parodomis, kur knygų būtų pareklamuojama ir geriau parduodama.

TARP GRIEŽTŲ Taisyklių

Prancūzų klasikais Corneille ir Racine sukūrė griežtas literatūros veikalo taisykles. Teoretikų buvo iki smulkmenų nuskaityta, kaip turi koks veikalas atrodyti. Pavyzdžiui — drama turėjo 5 veiksmus, vieną ir tą patį scenovaizdį ir vienos paros vienumą. Vadinasi negalėjo viename veiksmo vaizduoti pavasario, kitame rudens.

Šitie reikalavimai darė įtakos visiems kraštams. Vokietijoje juos pirmas sulaužė Lessingas. Po jo Klinger ir Lessing išvadavimą išvystė. Šioje laisvoje genijaus epochoje pradėjo reikštis ir Goethe su Schilleriu. Bet subrendę jie sugrįžo prie tų pačių taisyklių, didelių klasikinių reikalavimų ir sukūrė savo genialiausius kūrinius.

VALANDELĖ PAS RAŠYTOJĄ JURGĮ JANKŲ

Rochester, N. Y., į Weger gatvę kas vakaras grįžta darbininkas. Jis skuba su visa minia, kuri išsileja iš fabrikų ir stengiasi pamiršti mašinų ūžesį. Šis darbininkas nešasi aptemusį veidą, liūdesį ir kasdienybės rūpestį.

Ir ko jam graužtis? Juk daugelį salinų pakelėję siūlo visa, kad galėtų nerūpestingai pasiausti. Sotūs langai kviečia vakaro programai. Tad, rodos, eik ir linksminkis kaip tūkstančiai, kaip milijonai...

Bet jis — ne toks kaip kiti darbininkas. Jis — rašytojas, gyvenimą pavertęs kūryba, savo romanuose vaizdavęs nūdienos žmogų, džiaugęsis su juo ir liūdesį. Po dešimties valandų kelionės ir darbo jis susimąstęs praveria 104 numerio duris. Tokių namų pilna visa Amerika, — mediniai pigūs. Tokiam vieny gyvena ir šis darbininkas — Jurgis Jankus.

Įėjus — darbo stalas. Bet jis negali prie jo darbuotis, nes rankos ir laikas atplėsti nuo jo ir prirakinti fabrike prie mašinų.

Aptvarkęs būtiniausius dienos reikalus, jis vis dėl to atidaro rašomojo stalčius, kad galėtų nors pasižiūrėti į savo tikrąją profesiją. Neišsigimime, ten tik popieriai, popieriai, popieriai: juose slypi di-

delis gyvenimas, laukdamas dienos, kada jis galės prasiškeisti visiems. Ten — rankraščiai: romanai, novelės, apibraižos.

Didelėse bylose subrukti net keli romanai. Vienas jų turėjo pasirodyti Vokietijoje „Ventos” leidykloje, bet laikas visas atimtas, ir tarp jo trupinių negali rankos prieiti ir galutinai užbaigti. Ten „Pušis”, kuri kadaise ėjo Vokietijoje leidžiamuose „Žibučiuose”. Ir ji dar prašosi patvarkymo.

Ten didelėje krūvoje ilsis „Zemė ir žmonės” — Lietuvos kaimo buities romanas. Ten yra ir kita knyga iš tremtinių dienų Vokietijoje, kur buvo pažemintas žmogus ir išvytas Kristus. Bet ir jie laukia rašytojo plunksnos, kad galutinai užbaigtų.

Ir kiek smulkių apibraižų, novelių laukia savo išėjimo į žmones. Laukia! Ir kada pasirodys? Juk daug jų dar reikia mašinėlė perrašyti. Perrašyti nėra kada, o mokėsi už perrašymą... Taip, jei būtų iš ko; bet kas moka rašytojui už raštus? Batsiuviai, montieriui, šlavikui reikia mokėti, bet rašytojui — ne. Jis turi duoną rašomojo stalčius, kad galėtų nors pasižiūrėti į savo tikrąją profesiją. Neišsigimime, ten tik popieriai, popieriai, popieriai: juose slypi di-

Vėl uždraudė Heinrich Heine

Heinrich Heine savo metu (19 amž.) buvo vienas iš žymiausių vokiečių poetų. Jis buvo žydas, bet nieko su žydizmu neturėjo. Rašė tik vokiškai, ir dar geriau už paties vokiečius.

Atėjus Hitleriui, iš Vokietijos buvo vejami visi žydiskos kilmės rašytojai. Taip už Vokietijos sienas atsikūrė broliai Zveigai, Franz Wefelis ir broliai Mann'ai. Hitleris palietė ir mirusius, uždraudamas jų veikalus skaityti ir platinti. Iš muzikos išbraukė Mendelssohną, o iš poezijos — Heinrich Heine. Jo raštus naciai degino miesto aikštėse.

Dabar prieš Heinę sukilo patys žydai. Izraelio valstybės cenzūra Tel Avive uždraudė poeto raštus, kam jie vokiškai parašyti.

A. Džiūnas.

„Mano posakis nėra klasinis”, atsiprašė jis.

„Jis yra ilgas”.

„Leisk jį išgirsti”.

Fang — Tai pradėjo tyliai, ir tik pamažu jo balsas stiprėjo:

„Vyras iš šiaurės atvyko pas Su-Wu-Gui:
„Kiek kainuoja tavo prekė? Aš noriu ją pirkti!”
Pirklys atsakė: „Ša! Kalbėk tyliai, mes nesam vieni. Štai valdovas Yau, iš Jadės nulipdytas; nusilenk jam.
Šis, tai slibinas Ku: iš molio; nusilenk jam.
O štai taurė Wei iš porcelano.
Čia gi vaza Tai; nusilenk jai.
Gal būt ir jie tave panašiai sveikina:
Tuomet kalbėk į jų širdis vieną valandą;
paskui užmerk akis, širdies gėlmėse matytum vieną tų indų.
Ir paskui paklausk mane, ar aš tau jo nepadovanočiau. Tada aš pasiūlysiu, ar tavo rankos dreba. O ką tu man už tai galėtum duoti: pats molis, ašotis ir taurė tau pasakys.”

Fang-Tai vėl atsisėdo. Jis žvelgė į draugus, tarsi nuo jų sprendimo priklausytų jo sielos išganymas.

„Ir kas sudėjo šią gražią giesmę?”

Fang-Tai tylėjo. Šeimininkas atsisėdo. Jis paėmė vazą, pridengė ją švelniai lyg kūdikį savo drabužio rankove ir prisitartino prie Fang-Tai.

„Šiai dienai mes pakankamai prisiklausėme. Aš jį tau dovanoju, Fang-Tai, už tai, kad tu jai sukūrie šią gražią giesmę”.

Fang-Tai veidas nušvito. Ir kai jis ėmė vazą, abiejų rankos drebėjo.

Iš kinų kalbos vertė į vokiečių Rolf Reissmann, iš vokiečių T.B.B.

Amerikos Lietuvių ŽIDINIUIOSE

Vasario 16 Floridoj

● **Kons. P. Dauzvardis** dalyvavo Estijos nepriklausomybės šventės minėjime vasario 25 d. Chicagoje.

● **Jokūbas Stukas**, baigęs ekonominius mokslus Columbia universitete, dabar paskiriamas dėstyti ekonomiką Seton Hall universitete, East Orange, N. J. J. Stukas yra plačiai tarpe lietuvių žinomas iš savo lietuviškos radijo programos.

● **Genocido paroda** stengiamasi perkelti iš Waterbury į Washingtoną ir ten atidaryti Kongreso Bibliotekos rūmuose.

● **Pr. Naujokaitis**, „Eglutės“ redaktorius, vadovauja lietuvių šeštadieninei mokyklai Brooklyne, N. Y.

● **Rašyt. premijai** komisiją sudaro St. Santvaras, Ant. Rimvydis, Vincas Maciūnas, Stepas Zbarskas ir Paulius Jukus.

● **Kan. F. Kapočius**, neseniai atvykęs iš tremties į Jung. Valstybes, nuolatiniui apsisistojęs Marianopolio kolegijoje.

● **Tėv. J. Vaskys**, pranciškonų provincijolas, lankėsi Pittsburghe ir ta proga dalyvavo Bridgeville lietuvių kolonijos Vasario 16-tos minėjime.

● **Vienybė Lietuvių** - Latvių surengė Clevelande didelį Vasario 16-tos minėjimą.

● **St. Gaballauskas**, „Liet. Žinių“ redaktorius, su savo giminačiais Strakauskais netoli Erie miesto ir ežero nusipirko 107 akrių ūkį, kuriame žada pastoviai apsigyventi.

● **D-ras Pranas Matulaitis**, buvęs savo laiku „Vienybė Lietuvių“ laikraščio redaktorius, šiomis dienomis mirė Clevelande.

Geriausia vaikams dovana — vaikų mėnesinis žurnalas

Kaina: Amerikoje \$3.00; kitur — \$3.50
Pinių ir užsakymus siųskite:
EGLUTĖ, P. O. Box 22,
Montello Station, Brockton 68, Mass.

CADILLAC

PONTIAC

WM. H. BASSETT CO.

1782 Main St.

33 Main St.

BROCKTON, MASS.

BRIDGEWATER, MASS.

WE CARRY A COMPLETE LINE OF
FARM NEEDS

Farmall Tractors
McCormick - Deering Farm Machines
International Trucks, Parts & Service
Refrigerators & Home Freezers
Good Used Trucks and Used Farm Machinery

MCCARTHY EQUIPMENT COMPANY

1740 MAIN ST.,

BROCKTON, MASS.

Tels. 6385 — 8-0771

LAISVĖS MOBILIZACIJOS VAJUS TEBEVYKDOMAS

Laisvės Mobilizacijos Vajus, savo kulminacinį tašką pasiekęs Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukakties minėjimo metu, bus vykdomas dar ir kovo mėnesį, duodant progą kolonijoms, iki šiol dar nesusijusioms išpildyti joms numatytas vajuos kvotas.

Paskirų asmenų aukos nuolat plaukia į ALT Centrą. Gaunama laisvų, kuriuose pasižada kasmet mokėti pastovią sumą Lietuvos laisvimo reikalams. Iš stambesnių aukotojų, savo aukas betarpiškai pasiuntusių ALT Cen-

trui, pažymėtini: F. Šlapelis, Rochester, N. Y. \$100.00; P. Petrauskas, Chicago, Ill. \$50; Dr. E. Gurskis, Detroit, Mich. \$50; M. Rėklaitis, Chicago, Ill. \$40; John Passick, Hoquiem, Wash. \$25; J. Chiliauskas, Chicago, Ill. \$25; Paulius Augustas, Chicago, Ill. \$25; P. Mankus, Blackstone, Mass. \$20.00.

Aukus siųsti: Lithuanian American Council, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill., arba įteikti vietos ALT skyriams.

Amerikos Lietuvių Taryba

IŠKILMINGAI PAMINĖTA

Greenfield, Mass.

Sekmadienį, vasario 25 d. 2 val. po pietų Robert Paray svetainėje buvo iškilmingai paminėta Lietuvos nepriklausomybės 33-jų metų sukaktis. Programa buvo įvairi. Pradėta Amerikos himnu. Kalbėjo svečias Juozas Benešius.

Dainavo p. Adomaitienė. Buvo deklamacijų ir suvaidinta komedija, kuri puikiai pavyko. Visi vaidintojai buvo atvykę iš Athol, Mass. Jiems vadovavo Juozas Benešius. Tenka garbė atholietiams už tokį puikų pasirodymą mūsų programoje. Programa buvo baigta Lietuvos himnu.

Surinkta aukų Lietuvos laisvimo 28 dolerių. Pini-gai pasiųsti į centrą. Dėkojame už programą, puikiai už dalyvavimą ir aukas. Buvo atsilankiusių svečių ir iš visos apylinkės. Minėjimą surengė Saldžiausios Jėzaus Širdies dr. J. Rengimo komisijoje dalyvavo: Jonas Bunevičius, Albertas Tamulis ir Andrius Dėdinas.

Pranešimas
S. J. Š. draugijos susirinkimai įvyksta veteranų salėje trečiame aukšte, 31 Federal St. Čia pradėdame ateinančių susirinkimų. Kviečiame dalyvauti.

A. Dėdinas.

Marianopolio Marijos šventė

Šiais metais Marianapolis (Marijos Miestas) švenčia dvidešimt penkių metų savo kolegijos sukaktį. Marianopolio Kolegija yra žinoma kaip lietuviška mokslo įstaiga auklėti jauniems lietuviams krikščioniškoje ir lietuviškoje dvasioje. Šios sukakties proga Marianapolis ruošiasi įvesti **Marijos šventę**, kuri būtų švenčiama kiekvienais metais antrąjį rugsėjo sekmadienį. Tai būtų artimiausias sekmadienis po 8-tos — Marijos Gimimo šventės.

Šiomet Marianapolis šią Marianapolis už nemokamai suteiktas dekoracijas eglutės, Elz. Jonušienės už rengimą lietuviškų rankdarbių parodėlės ir miesto mayorui dovana.

Taip pat ir kitoms, prisidėjusioms prie parodėlės savo lietuviškais eksponatais, būtent: Serafinai Samulevičienė, Pranciška Minkus, Marijai Minkus, Zitai Dapkuvienė, Ievai Remeikienė, Eufemijai Cibienė, Petronelėi Cvirkienė, Marijai Maslauskienė.

J. Kirmonienė už pasiūlymą tautiškų sijonų vaidintojams ir visiems kitiems bet kuo prisidėjusiems prie Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo paruošimo — nuosirdus lietuviškas aciu!

Minėjimui ruošti komitetas.

PADEKA IR PRAŠYMAS

Brangūs Rėmėjai,

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Vokietijos Krašto Valdyba nuosirdžiai dėkoja už jūrų broliams lietuviams, savo aukomis jautriai parėmusiems mūsų vargo mokyklas Vokietijoje. Ypatingai svarbi buvo mums parama vienintėlei lietuviškajai gimnazijai, be kurios Vokietijoje pasilikęs jaunimas būtų paliktas ne tik be lietuviškojo auklėjimo, bet ir iš viso be mokslo, nes vokiškosios gimnazijos, jau vien dėl brangumo mokesčio už mokslą, tremtinių bedarbių vaikams yra nepasiekiamos.

Norėtume, kad vieniems remiant ją darbu, o kitiems aukomis, ji taptų visos laisvų lietuvių emigracijos kūrinys. Greta gimnazijos reikia būti

nai išlaikyti pradžios mokyklas, kaip pilnai veikiančias, taip ir popietines.

Tikimės, kad lietuviškoji visuomenė ir toliau parems savo aukomis mūsų vargo mokyklas Vokietijoje ir tuo būdu padės ne tik apsaugoti mūsų jaunimą nuo nutautimo pavojaus, bet ir išauklėti juos gerais, tėvynę mylinčiais lietuviams.

Malonūs Rėmėjai savo aukas prašomi siųsti adresu: Swiss Bank Corporation 15. Nacsa Street, New York 5, N. Y. Conto: Pr. Zunde — Lithuanian National Committee.

P. L. B. Vokietijos Krašto Valdyba,
21a Bab Salzfluen
Baumstr. 17

Literatūros vakaras

Brooklyn, N. Y.

Kovo mėn. 11 d., sekmadienį, Brooklyne, N. Y., Am. L. Piliečių klubo salėje, 280 Union Ave., ruošiamas New Yorke ir apylinkėse gyvenančių mūsų rašytojų vakaras. Pradžią 4 val. vak.

Kalbės J. Tysliava, kuris taip pat paskaitys ir iš savosios poezijos. Kiti vakaro dalyviai yra šie: Nelė Mazalaitė, Kotryna Grigaitytė-Graudienė, O. Audronė - Balčiūnienė, Petras Tarulis, Antanas Rimydis, Liudas Dovydėnas, St. Ivošiškis, Stepas Zbarskas, Leonardas Žitkevičius ir kt. Dar bus dainų programa. Mokyklinio amžiaus vaikams įėjimas velui, kitiems — 50c.

Seimininkės „sustreikavus“, kad mėsa pabrango, New Yorko mėsos sandelyje susidarė atsarga didesnė negu reikia (30 procentų).

CLEVELAND, OHIO

Vasario 18 d. šv. Jurgio atkalbėta malda už Lietuvos parapijos salėje buvo paminėta Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktis. Kalbas pasakė kleb. kun. V. G. Vilkutaitis, kun. A. Rakauskas ir adv. P. V. Česnulis. Meninė programą atliko šv. Jurgio parapijos dainininkai: M. Gedykienė, B. Petruškevičiūtė ir V. Jurgelis, ir parapijos mokyklos jaunimas, vadovaujamas seserų pranciškiečių. Mokiniai išpildė dailią dainų programą ir pašoko lietuviškus šokius. Akompanavo parapijos vargonininkas muz. J. Ambrazas.

Minėjimas užbaigtas Lietuvos himnu, o pradėtas buvo kleb. kun. V. G. Vilkutaitis. Minėjimas užbaigtas Lietuvos himnu, o pradėtas buvo kleb. kun. V. G. Vilkutaitis. Minėjimas užbaigtas Lietuvos himnu, o pradėtas buvo kleb. kun. V. G. Vilkutaitis.

Minėjimas užbaigtas Lietuvos himnu, o pradėtas buvo kleb. kun. V. G. Vilkutaitis. Minėjimas užbaigtas Lietuvos himnu, o pradėtas buvo kleb. kun. V. G. Vilkutaitis.

SKAITYKITE IR REMKITE LIETUVIŠKĄ KNYGĄ

Saraše pažymėtos knygos labai atpigintos

- METRASTIS**, išleistas Tėvų Pranciškonų Šventųjų Metų proga. Ši įdomi 224 psl. knyga liečia pačius aktualiausius lietuvių tautos religinius ir kultūrinius klausimus. Joje yra daug beletristikos ir poezijos. Kainavo \$2.50, pardudama \$1.00
- KUB BAKČE SAMANOTA**, Ant. Vaičiulaitis. Beletristikos kūrinys. 288 psl. Išeido Kultūros Institutas. Kaina \$2.00
- NEMUNO ILGESYS**, J. Aistis. Nauja eilėraščių knyga. Išeido T. Pranciškonai. Kaina 50c.
- POEZIJA**, Jurgis Baltrušaitis. Išeido Kun. Pr. Juras. 270 psl. Kaina \$1.00
- KVIESLIS I LAISVĘ**, Jonas Kmitas. Eilėraščių knyga. 352 psl. Kaina \$1.00
- VYTIS IR ERELIS**, Jonas Kmitas. Apsakos. LDS leidinys. 576 psl. \$1.00
- VAI LEKITE DAINOS**, Paruošė Kun. J. Dabrila. Išeido Kun. P. Juras. Įdėta 200 gražiausių dainų. Kaina \$1.00
- LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA**, Paruošė Kun. Dr. J. Starkus. 208 psl. Kaina \$1.50
- ANGLISKAI - LIETUVIŠKAS ŽODYNAS**, Paruošė A. Herlitas. 400 psl. Kaina \$3.00
- NAUJAS TESTAMENTAS**, Vertė Arkivysk. Juozapas Skvireckas. Išeido Kun. Pr. Juras. Kaina — \$2.00
- Audeklo aparais** \$3.00
- SVENTŲJŲ GYVENIMAI**, Išeido Kun. Pr. Juras. Kiekvienai metų dienai skiriamas vieno šventojo aprašymas. Knyga paveiksluota, įršta kietais viršeliais. 936 psl. Kaina \$2.00
- KRISTAUS SEKIMAS**, Tomas Kempietis. Iš prancūzų kalbos vertė O. Labanaukaitė. Išeido Kun. Pr. Juras. 424 psl. Kaina — \$2.00
- SV. PRANCIŠKUS ASYZIETIS**, T. Damazas Daveau, O.F.M. Išeido T. Pranciškonai. Verta įsigyti kiekvienam, norinčiam susipažinti su Sv. Pranciškaus gyvenimu ir darbais. 178 psl. Kaina 50c.
- SV. PRANCIŠKAUS PEDOMIS**, T. Pr. Bizauskas, O.F.M. Naujas Trečiojo Ordino vadovėlis ir ritualas. 300 psl. \$50c.
- SV. ANTANO PADUVIEČIO GYVENIMAS**, Vertė Ant. Vaičiulaitis. Netrukus išeis iš spaudos. Leidžia T. Pranciškonai. \$1.00
- PRIE VILTIŲ KRYŽIAUS**, Kun. Dr. J. Prunskis. Išeido Kun. Pr. Juras. Žymių asmenų atsivertimai. 142 psl. Kaina \$1.00
- LEKCIJOS IR EVANGELIJOS**, Išeido Arkivysk. Juozapas Skvireckas. Evangelijos ir lekcijos skiriamos kiekvienam sekmadieniui ir šventadieniui. Kietais viršeliais. Kaina \$2.50
- DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS**, Puiki maldaknygė. Surinko ir išleido Kun. P. Juras. Antroji laida. 787 psl. Kaina \$4.00
- RAMYBĖS ŠALTINIS**, Surinko ir išleido Kun. P. Juras. Antroji laida. Maldaknygė yra patogi, puošniais viršeliais, rinktinės maldos ir paveikslai. Kaina \$3.00
- ATLAIDŲ ŠALTINIS**, Didelėmis raidėmis graži maldaknygė. Surinko Tėvas Kazimieras Kapucinas. 574 psl. Kaina \$3.75
- PRANASYSTES APIE PASAULIO PABAIGĄ** — Kun. P. M. Juras, 111 psl. Kaina \$1.00
- KAIP TAPTI AMERIKOS PILIEČIU**, Klausimai ir atsakymai anglų ir lietuvių kalbomis. Kaina 25c.

DARBININKAS

366 W. Broadway

So. Boston 27, Mass.

ŠACHMATAI

—veda K. Merkis—

□ Bostono lietuviai nugalėjo New Yorko lietuvius pasėkme 4½ - 3½. Rungtynės įvyko kovo 3 d. South Bostono lietuvių piliečių klube.

□ Lietuviai nugalėjo Boston Chess Club. New Yorko ir Bostono lietuviai sujungtomis pajėgomis kovo 4 d. įveikė stipriausią Bostono klubą — Boston Chess Club — gana aukštą pasėkme, būtent 9½ - 5½. Smulkiau apie šiuos laimėjimus rasime sekančiam šachmatų skyriuje.

□ Šėmos laimėjimas. Bostono čempionas Kazys Škema buvo pakviestas duoti simul-tanę Brattly klubo nariams, Cambridge. Dalyvavo 12 to klubo narių. Škema pademonstravo puikų lošimą ir įveikė visus 12 oponentų, pasėkmė 12-0!

□ Tautvaiša Chicago's pirmenybėse. Šių metų Chicago's pirmenybės bus įvykdytos taškų sistema, lošiant kiekvieno su kiekvienu, kartą į savaitę. 20 dalyvių su žinomais vardais, kaip Poschel, Sandrin, Nedved, Michelson, Dahlstrom, Hahlbohm, Turiansky ir kt. Pirmenybės užtruks netoli 5 mėnesių. Tautvaiša pirmame rate sulaušė lygią su Schaffer ir antrame įveikė Leaf.

□ Chess Review Postal Chess varžybose dalyvauja lietuviai šiuo metu vertinami šitaip (dalyvio rating auga pagal jo laimėjimus; A klasė pradeda nuo 1300): J. Žalys 1532, K. Merkis 1496, P. Tautvaiša 1404, V. Kubilius 1300, J. Stonkus 1300.

Be to randame vardus, matoma, iš senesnių Amerikos lietuvių tarpo: A. Paukšta 1108, J. Karalaitis 906, G. Sulainis 900, R. Miškinis 598, B. Barūnas 550.

□ Chicago's Grandis be kovos laimėjo rungtynes su South Town klubu, nes pastarieji nestojo į rungtynes. Grandis dabar turi 3 laimėjimus ir 1 pralaimėjimą.

□ Chicago's Grandis turny-

re dalyvauja: Estka, Antanaitis, Kaunas, Karpuska, Sal-kauskas, Zujus, Ramašauskas, Koženiauskas, Breimeris ir Urbonavičius. Laimėtoji paskirtas šachmatų laikrodis.

□ Abramavičius, Tarybų Lietuvos pirmenybėse dalinosi pirmą vietą su Cholmovu, tačiau pralaimėjo jam sprendžiamas rungtynes dėl meisteiro vardo, santykiu 2-4.

Tremtinių padėkos už BALF šalpą

"Sergu džioga ir jau ilgesnis laikas guli sanatorijoje. Ligoninės gyvenimas sunkus, maistas blogas ir džioga sergančiam visai nepakankamas. Neturėdama lėšų nieko negaliu daryti. Visa mano viltis — broliai Amerikos lietuvių. Tikėjusi, kad ir toliau nebūsiu užmiršta.

Sirdingai dėkoju BALF ir duosniesiems tautiečiams Amerikoje už man suteiktą taip vertingą ir reikalingą piniginių pašalpą. Negalėdama niekuo šiuo metu atsilųginti, siūsiu Aukščiausiam karštas maldas, kad Jisai gausiai atlygintų geradariams".

G. Giedrikaitė, ABC Sanatorija, Gauting

"Iš širdies dėkoju BALF už man atsiųstą maisto siuntinėlį, kuris, man ligoniui, yra neapsakomos vertės. Gyvenu labai sunkiai, nes sergu ir nieko negaliu užsidirbti. Skurdžio ir liūdnos ligoniškos dienos, ateitis taip pat labai miglota ir neaiški. Visa laimė, kad nesusiūžiu, kas ne tik mane dvasiškai sustiprina, bet ir mano ūkanotą rytą prablaivo.

Prašu visiems Amerikos lietuviams, mūsų vargšų be-namių globėjams ir šelpėjams, perduoti gilią padėką ir geriausius linkėjimus jų asmeniniame ir visuomeniniame gyvenime".

Reiškiu pagarbą, J. Bataitis, Heilstatte, Post Ottersveier, Kr. Bichl, U. S. Zone

Trylikos metų Andrew Tatsch (dešinėje) perduoda buliuką "Shorty" pirkliui B. B. Gimsey (kairėje). Už bulių gavo premiją \$21,000 (San Antonio, Tex.).

PAIEŠKOJIMAI

Augaitis, Adolfas, iš Podgelumbišio km., Sasnavos par., Marijampolės ap.

Barauskaitė, Valė, Amerikos pilietė, gyvenusi Vieželių km., Vyžuonų vl., Utenos ap. Chalupa - Jakuzaitė (Jakuscheit), Grate, iš Klaipėdos, gyvena New Yorke, 128 ar 129 Street.

Dievak (Dievakaitė), Aleksandra, iš Ukmergės m.

Jankauskas, Jonas ir jo pusbrolis Vaičiulis, Petras, kilęs iš Kalvarijos m.

Končius, Jonas, iš Aukšdžio km., Mažeikių ap.

Lazauskaitė, Zakarėvičiūtė, iš Balandiškių km., Semeliškių vl., Trakų ap.

Miklūckas, Antanas, iš Streliškių km., Pabiržės vl., Biržų apskr.

Norkaitis, brolis Petronėlės Senauskienės - Norkaitytės.

Poderis, Stanislovas, iš Kau-no - Aleksoto.

Reinartaitė - Schmidt, Paulina, iš Ungurinių dv., Mari-

jampolės a., ir vyras Schmidt, Adolfas, gyvenęs Brooklyn, N. Y., Stanhope Street.

Rupkus, Eduardas, iš Peluodžių km., Pašvitinio vl., Šiaulių ap.

Rupkus, Karolis, iš Peluodžių km., Pašvitinio vl., Šiaulių ap.

Satulis, Stepas, iš Ukmergės miestelio.

Senulytė, Veronika, iš Zibartų km., Seduvos vl., Panevėžio ap.

Vaičiulis, Petras, iš Kalvarijos m. ir jo pusbrolis Jankauskas, Jonas.

Zakarevičiūtė - Lazauskienė, iš Balandiškių km., Semeliškių vl., Trakų ap.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti į:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

IVAIRENYBĖS

■ SENI LEIDINIAI

Seni leidiniai vėl iškelti į dienos šviesą. Vokietijoje, Muenchene, skaitytojų klube pardavinėjami 90 metų žurnalai ir knygos kaip naujos. Georg Roehrich išrado cheminį būdą, kuriuo atnaujina tuos leidinius, ir jie atrodo, kaip tuoj atspausdinti. Todėl šie seni leidiniai ir turi didelį pasisekimą.

■ FILMAS IS KOREJOS KARO

Amerikiečiai pastatė pirmą filmą iš Korėjos Karo. Jis vadinasi "Plieninis šalmas". Rodomi visi karo vargai, žiaurumai, šiauriečių korėjiečių plėšikavimai, Amerikos karių deginimai ir t.t.

■ KAIP ŽMONES SKAITO LAIKRAŠČIUS?

Vienoje, Austrija, viena kavinė padarė tokią išdaigą. Ji padėjo skaitytojams vienerių metų senumo laikraščius, ilgai niekas nepastebėjo, kad jie jau pasenę, visi skaitė su pamėgimu. Bet reikėjo užteiti teatro artistui. Jis staiga nustebė, radęs savo vaidmens įvertinimą. Prieš metus jis buvo jį vaidinęs, o dabar štai vėl tas pats. Tada jis pastebėjo, kad laikraštis vienerių metų senumo. Kavinės savininkas nusijuokė ir pastebėjo: "Kelias dienas visi skaitė, o niekas nematė, kad jie seni... Taip žmonėms ir rūpi ši diena".

■ Dėl miško gaisrų žmogus yra kaltas 90%. Žaibas tepadaro dešimtadalį gaisrų.

■ PASKUTINIS LIETUVIŲ ULONŲ ŠEFAS... RUSIJOJE

Paskutinis Italijos karalius Viktoras Emanuelis buvo ir paskutinis Lietuvių ulonų pulko šefas. Kai 1899 m. jis įkopė į Italijos karaliaus sostą, Rusijos imperatorius paskyrė jį Lietuvių ulonų pulko šefu. Šiose pareigose karalius Viktoras Emanuelis išbuvo iki 1918 m., kada visi senieji imperijos kariuomenės pulkai buvo išformuoti.

Idomu pažymėti, kad Rusijos imperijos kariuomenėje buvo dar gvardijos Lietuvių pulkas (pėstininkų), Žemaičių (samogitų) grenadierių pulkas ir Lietuvių pėstininkų pulkas.

■ PARLAMENTO TABOKINĖ

Anglų parlamentas (seimas) šventai laikosi savo senų tradicijų. Kiekvienas parlamento atstovas gali naudotis šviežiu tabaku iš tabokinės, laikomos pas vyriausiąjį parlamento antstolį. Tabakas yra perkamas iš procentų tam tikros sumos pinigų, kuriuos prieš šimtą metų vienas parlamento narys mirdamas tam tikslui paliko, nes jis visada užmiršdavo namie savo tabokinę. Prieš mirdamas jis atsiminė apie tuos nealiminguosius atstovus, kurie taip pat, kaip ir jis, gali užmiršti namie savo tabokines. Todėl jis ir paskyrė sumą, kad būtų nupirktas parlamentui bendra tabokinė ir iš tos sumos procentų būtų perkamas tabakas. Jau daugiau kaip 20 metų, kai nė vienas parlamento narys tuo tabaku nesinaudoja, bet prieš kiekvieną posėdį parlamento antstolis kiekvieną kartą prikemša tabokinę naujo tabako.

■ Moters amžius. Vokietijos statistika rodo, kad iš 1000 žmonių penkiasdešimtuosius metus sulaukė 413 vyrų ir 500 moterų. Prancūzijoje iš 10 šimtamečių žmonių buvo 7 moterys. Amerikoje priskaitoma 1398 šimtamečiai vyrai ir 2583 šimtametės moterys.

■ Pagerbė kovotojus. 1881 metais buvo pargabenta į Angliją 30,000 lavonų kaukų iš karo lauko Rusijos su Turkija 1877 m. Tuos kaulus sumalė ir nutręšė laukus.

PECIUGELAI

Neleiskite sugadinti jums dieną

• Raumeninę pedigūją greitai palengvink su Johnson'o PECIŲ PLESTERIU — beveik tas pats, kas dėvėtum šildančią paduokaitę. Jis veikia trijų pusių: (1) Atgabena šildantį gydančią kraują į skaudamą vietą. (2) Gelbsti nuvargusiems raumenims — sumažina skausmo smūgius. (3) Planelinė paduokaitė palaiko šilumą per vėlandų valandas.

• Pirkit Johnson'o PECIŲ PLESTERIU, pagaminatą Johnson & Johnson — putimaisius vardas chirurgiškų aparaistų gamyboje. Gaujamas visose vaistinėse.

LIEPOS ZIEDAI

Liepos Ziedų arba ta gerai nuo persišaldymų, ji suteikia prakitavimą ir pastiprinimą. Taipgi sakoma, gelbstanti nuo inkstų (kidneys) ir puslės ligų. Liepos Ziedai yra gerai ir nuo kosulio paeinančio nuo šalčio ir gerklės nesmagumų ir užkimimo. Liepos Ziedai, pašutinus gerai dėti ant skaudulių, ir skaudančių sutinimų, žaizdų ir vočių. Liepos Ziedai turėtų būti visada visų namuose kaip naminė gyduolė. Liepos Ziedų svaras \$2.50 prisunčiam ir jūsų namus.

ALEXANDER'S CO.

414 W. Broadway
South Boston 27, Mass.

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBA MOTINOS SVČ.

Urmintinė — Eva Markšienė, 425 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. SO 8-1298.

Vice-Pirmininkė — B. Gaillūnė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass. Tel. SO 8-6029.

Prot. Rast. — Stefaniya Overkienė, 555 E. 6th St., So. Boston, Mass. Tel. SO 8-6029.

Finansų Rast. — B. Čiūnienė, 409 Broadway, So. Boston, Mass. Tel. SO 8-0948.

Židininkė — Ona Šlaurys, 51 Tampa St., Mattapan, Mass. Tel. SO 8-0948.

Tvarkdarė — M. Matejosiūnė, 866 E. 5th St., So. Boston, Mass. Tel. SO 8-0948.

Kasos GL — Elzbieta Anikškalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass. Tel. SO 8-0948.

Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 v. vyktare. Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass. Visais draugijos reikalais kreiptis pas protikolų raštinką.

SV. JONO EV. SL. PASALPINĖ DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas Viktoras Medonis, 21 Sanger St., So. Boston, Mass. Tel. SO 8-1298.

Vice-Pirm. Vincas Stakutis, 884 Sixth St., So. Boston, Mass. Tel. SO 8-1298.

Protokolių Rašt. Kazys Rusteika, 206 L St., So. Boston, Mass. Tel. SO 8-1298.

Fin. Rast. Aleksandras Ivasko, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass. Tel. SO 8-1298.

Idzininkas — Stasys K. Griganačius, 689 E. Seventh St., So. Boston, Mass. Tel. SO 8-1298.

Maršalka — Jonas Žalčia, 22 Beethoven St., Roxbury, Mass. Tel. SO 8-1298.

Draugija laiko susirinkimus kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio, 2 val. po pietų. Parapijos salėje, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass. Visais draugijos reikalais kreiptis pas protikolų raštinką.

Pristatome Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus ir įvairių tonikų. Mes alų ir toniko pristatome, vestuvėms, į namus, krikštynoms, parėms ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus. Šaukite:

BORIS BEVERAGE CO.

J. ARLAUSKAS, Savininkas

220 E St., Tel. SO 8-3141, So. Boston, Mass.

Užsakykite Toniko Pas Mus

Pristatom geriausį toniką

Piknikams, Vestuvėms,

Krikštynoms ir Visokiems

Parengimams.

Kainos prieinamos.

Myopia Club Beverage Co.

Grafton Ave.,

Islington, Mass.

Tel. Dedham 1304-W

PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

IYAIROS SKELBIMAI

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance

409 W. Broadway

SO. BOSTON, MASS.

Office Tel. SO 8-0948

Res. 37 Oriole Street,

WEST ROXBURY, MASS.

Tel. PA — 7-1233-W

AUTOMATIC LAUNDRY

Namie skalbti neapsimoka.

Atneškite baltinius mums ir

kai bematant išskalbsime

gerai ir pigiai.

South Boston, Mass.

396 W. Broadway,

Lietuvius Charles J. Kay, sav.

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus

Funeral Home

254 W. Broadway

South Boston, Mass.

JOSEPH BARASEVICIUS

Laidotuvių Direktorius

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas Dieną ir Naktį

Koplyčia Sermentims Dykal

Tel. South Boston 8-2590

Avenue 2-2484

CASPER

Funeral Home

187 Dorchester Street

South Boston, Mass.

Joseph W. Casper

(KASPERAS)

Laidotuvių Direktorius ir

Balsamuotojas

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas Dieną ir Naktį

Koplyčia Sermentims Dykal

Tel. SO 8-1437

South Boston 8-3960

VYTAUTAS YAKAVONIS

Funeral Home

741 No. Main Street

Brookton, Mass.

V. YAKAVONIS

Laidotuvių Direktorius ir

Balsamuotojas

Patarnavimas Dieną ir Naktį

Koplyčia Sermentims Dykal

Tel. Brookton 8-1580

WAITKUS

Funeral Home

197 Webster Ave.,

Cambridge, Mass.

PRANAS WAITKUS

Laidotuvių Direktorius ir

Balsamuotojas

(Notary Public)

Patarnavimas: dieną ir naktį

Nauja moderniška koplyčia Ser-

mentims dykal. Aptarnauja Cam-

bridge ir Bostono kolonijas že-

miaisiomis kainomis.

Kainos tos pačios ir į kitus

miestus.

Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434.

WAITT

FUNERAL HOME

90 Emerson Ave

Brookton, Mass.

Edward J. Waitt

(Waitekūnas)

Laidotuvių Direktorius

Balsamuotojas

Patarnavimas Dieną ir Naktį

Koplyčia Sermentims Dykal

Tel. Brookton 3362

ZALETSKAS

Funeral Home

564 East Broadway

South Boston, Mass.

D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas

Graboriai ir Balsamuotojai

Patarnavimas dieną ir naktį

Koplyčia Sermentims dykal

NOTARY PUBLIC

Tel. SO 8-0815

South Boston 8-2609

J. Repshis, M.D.

Lietuvius Gydytojas

495 Columbia Road

arti Uphams Corner

Dorchester, Mass.

Ofiso Valandos: 2-4 ir 6-8

Nauji Fordo Trokai, 1951

DABAR YRA DIDESNIS PELNAS!
VIRŠ 180 MODELII —
PASIRINKIMAS V-8 ar 6 cilindrų!

Nauji Fordo Trokai 1951 jau šia! Nuo 95-h.p. Pickups iki 145 h.p. DIDELEI, įrengti su naujais pajėgiais inžiniais pagal jūsų reikala, kad mažiau sušumtų, ir kad duotų geres

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVŲ DARBININKŲ LAIKRAŠTIS

BOSTONO ŽINIOS

40-ties val. atlaidų tvarka

Sv. Petro parapijos bažnyčioje kovo 9 d. 8 val. rytą 40 val. atlaidai pradėdami šv. Mišioms, procesija ir šv. Sakramento išstatymu. Po to litanija ir maldos.

7:30 val. bus giedami šv. Sakramento mišparai, paimokslą pasakys kun. A. Vainauskas iš Nashua, N. H.

Seštadienį, kovo 10 d., bus daug šv. mišių. Paskutinės bus 9 val. rytą, pamokslą pasakys kun. S. Saulėnas iš Brockton, Mass. 7:30 val. mišparai ir pamokslas kun. Kazimiero Jenkūnas iš Lowell, Mass.

Išpažinčių bus klausoma ketvirtadienį, penktadienį ir šeštadienį rytais, šv. Mišių metu, po pietų 3 val. ir vak.

Sekmadienį šv. mišių tvarka tokia pat, kaip ir kitais sekmdieniais, 3 val. p.p. atlaidų užbaigos pamaldos, pamokslas ir procesija. Dalyvauja parapijos mokyklų vaikai, vadovaujami Seselių mokytojų. Pamokslui kviečiamas kan. F. Kapočius iš Worcester, Mass.

Visi Bostono lietuviai paskirai ir organizacijos kviečiami metiniuose 40 val. šv. Eucharistijos atlaiduose dalyvauti.

Lietuvių gimnazijos Diepholze šėpimas

Aukos plaukia, bet iš lėto ir mažai. Lietuvių Kultūros Rėmėjų Valdyba, papildydama savo antkesnį pranešimą, siūlo gerb. aukotojams pasinaudoti gimnazijos įgaliotinių Amerikoje adresais ir siųsti aukas jiems, o ne tiesiog į Vokietiją. Jei daugiau siuntinių adresuojama to paties asmens vardu, jie apdedami muiu Vokietijoje. Dėl to tiksliau remti gimnaziją pinigais per įgaliotinius: Rev. V. Pikturka, 213 So. 4th St., Brooklyn 11, N. Y. arba Mr. A. Novickis, 325 E. 8th St., Brooklyn 18, N. Y. Kam pagotu, prašome pasinaudoti L. Kult. Rėm. izd. A. Ivaškos patarnavimu.

Kristaus Kančios Drama

Bostono katalikų teatras (The Boston Catholic Theatre) stato Edward P. O'Donnell Kristaus Kančios veiklą "Skausmo Vyras" ("The Man of Sorrows"). Vaidinimas, parengtas kun. J. Murphy, S. J., bus kovo 8, 9 ir 10 d., New England Mutual Hall, 223 Claridon St., Bostone. Vaidinimas bus tik vakarais. Bilietų galima gauti Jordane ir Filenes krautuvėse Box Office. Galite užsisakyti vietą ir telefonu: HAncock 6-1433.

Miesto mayoras Hynes

su žmona ir draugais išvyko atostogų į Floridą. Jį pavaduoja miesto tarybos pirmininkas William F. Hurley. Dabar jis tikrasis mayoras, kol atostogaus dar tikresnis.

Kas tyli, sutinka

Speciali komisija yra iškviesti keturi stambūs Mass. valstybės komunistai duoti savo parodymus. Klausinėje mi jie nurodo tik savo pavardes, ir adresus, o ar yra komunistai, tyli. Tik korespondentams yra šnekūs ir pasigiria, kad Naujojo Anglijoje komunistų skaičius auga. Keturi tie komunistų bosai yra: Michael Russo — naujai paskirtas raudonųjų organizatorius; Otis Acher Hood — komunistų partijos pirmininkas Mass. valstybėje; Daniel Boon Schirmer — vienas iš specialiųjų agentų; ir David Rosenberg — sekretorius izdininkas.

Tremtiniai

Ryšium su Vasario 16 d. Tautos nepriklausomybės švente visi tremtiniai buvo kviečiami paaugoti vienos dienos uždarbį Tautos laisvinimo reikalams. Daugelis tremtinių tai padarė per Vasario 16 minėjimą, bet yra ir užsiliusių. Todėl prašome ir tuos šią pareigą atlikti. Sumokėti galima kiekvieną dieną Ivas namų pardavimo kontoroje, 545 E. Broadway, So. Boston. Ten pat tremtiniai gali sumokėti ir nario mokestį (\$1.) už pereitų ir šiuos metus.

Būkime sąžiningi savo pareigose tautai ir savo bendruomenei.

Tremtinių Valdyba.

Mirė John J. Mahoney

Mirė ilgametis "Boston Traveler" redaktorius pagalbininkas ir žurnalistas John J. Mahoney. Jis buvo baigęs Bostono Kolegiją drauge su vysk. Eric F. MacKenzie. Žurnalisto darbą dirbo 35 metų. Mirė sulaukęs 58 metų.

Naturalines dujas

Mass. valstybės gyventojai gali turėti jau šiais metais. Pavasarį pradėdami darbai jas pravestį iš New Yorko ir New Jersey apylinkių.

Padėka

Sunkiai ir ilgai sirgdamas, patyręs iš pažįstamų Amerikos lietuvių daug geros širdies ir rūpestingumo, reiškiu nuoširdžią padėką: p. Julijai Burdulytei, parodžiusiai daug krikščioniško pasiaukojimo globojant visoje ligoje, ir p. Magdalenai Masionienei, kritišką valandą suradusiai specialistą chirurgą ir nuolat lankiusiai ligoninėje; ponioms: Marijai Raškauskienei (gyv. 225 "L" St.), jos dukrelei Elenai Raškauskaitei ir A. Supranienei už rūpinimąsi manimi ir gražias dovanas.

Taip pat nuoširdus dėkui kun. Abračiūnui ir kun. Kontautui, nuolat lankiusiems ir guodusiems mane;

Dėkoju draugams, ėms choristams ir visiems kitiems, nepamiršusiems mane, už lankymą, gėles, dovanėles ir sveikinimus!

Jūsų Petras Raškauskas.

Ave Maria valanda

Sekmadienį, kovo 11 d. 5:30 val. p.p. per radijo stotį WMEC — 1510 kilocycles bus perduodamas originalus radijo vaidinimas, pavadintas "The Soldier Monk", apie Portugalijos karmelitų vienuolyno brolių, palaimintąjį Nuno Periera.

LIETUVIAI SALEZIEČIAI ATSIKURIA

Prieš paskutinį karą vienuoliai saleziečiai buvo pradėję Lietuvoje gražų jaunomenės auklėjimo darbą. Jie turėjo savo vienuolyno centrą Vytėnuose (prie Raudonės, ant Nemuno kranto) ir jaunimo auklėjimo oratorijas Kaune, Saldutiškyje ir Raseiniuose. Tose įstaigose dirbo, be broliukų, 11 tėvų kunigų. Bolševikams užėinant, tikrai keturi iš jų pasiekė laisvąjį pasaulį, bet tik du iš jų tebėra gyvi: kun. A. Sabaliauskas (Veneceloje) ir kun. V. Endriūnas (Amerikoje). Kadangi saleziečiai yra mokęsi Italijoje ir dirbę misijose už Lietuvos, tai iš viso laisvajame pasaulyje jų dar yra 35. Apie Lietuvoje likusius nėra jokios žinios.

Pa platų pasaulį išblaškyti dabar jungiasi apie atkurtą tremtyje centrą, kuris yra Torine, Italijoje. Čia, šių metų pradžioje, tikslu sukaupti saleziečių rėmėjus ir bendradarbius, pradėtas leisti nepერიodinis leidinys "Saleziečių Balsas". Leidėjai prašo visų geros valios lietuvių paremti šį žurnalą ir jų pastangas

■ Kad akys nepavargtų, gydytojai tvirtina, jog be pertraukos tęsą galima skaityti tik 6 valandas, o paskui reikia duoti akims poilsio.

■ Pusė JAV gyventojų yra gyvybę apsidraudę, suklodami draudai 180 milijonų dolerių.

Vaių paralyžiaus ištikta ir luošų fondo gydoma Sandra iš Fall River ietieka gub. Paul A. Dever ženklukus (Easter Seal) aukoms rinkti. Mass. valstybei yra paskirta surinkti \$292,000.

BOSTONIEČIŲ AUOKS LIETUVOS VADAVIMUI

Šių metų Lietuvos nepriklausomybės minėjimo proga surinkta aukų Lietuvos vadavimui kovai paremti apie 2 tūkstančiai dolerių. Dabar skedbiame aukautojus davusius stambesnes aukas. Smulkesnės aukos bus paskelbtos vėliau, kada bus gautas iš ALT skyriaus jų sąrašas. Aukavos stambesnes sumas šie asmenys ir organizacijos:

So. Bostono Lietuvių Piliečių draugija — \$100. Po \$50 aukavo: Amalgamated Clothing Workers Joint Board, ir inž. J. Mikalauskas. Senųjų Kazimierinė draugija — \$36.

Po \$25 aukavo: Sandaros pirmas apskritis ir Sandaros 7 kp.; po \$20 aukavo: T. J. Vizgirda, F. Razvadauskas, J. Vasiliauskas, A. Čaplikas, V. Balukonis, du lietuviai tremtiniai USA kariuomenėje P. ir Ponia K. Vasiliauskai, F. Svilas; J. Gimbutas (\$18), J. Raščiauskas \$16, B. Manys —

\$15, B. Kalvaitis \$11.

Po \$10 aukavo: A. ir O. Ivaškai, K. Balta, Joničauskas, Brakeinis, J. Arlauskas, Vilniškiai, P. Svilienė, St. Jakutis, Andrušaitienė, V. Vakauskas, K. U. Vembrė, A. Januška, J. Kasmauskas, A. Užubalis, Kazlauskas, K. ir K. Mereškevičiai, J. Petrauskas, U. Sedukienė, J. Starinskis, J. Starinskis II, S. Lušys, Lutkonis, Rudauskas, Keturakis, V. Juzukonis, Sv. Kazimiero R. K. Paš. Draugija, CLA 365 k., Dorchester'o L. Pil. klubas, LDD 21 kp., Sv. Jono Paš draugija, SLA 359 kp. Leonas Lendraitis, K. Tamošaitis, Vac. Jendronis, William Šimkus, K. Vileišius, Liauba, Ona Balzerytė, Zau-na, Kulbokaitė, Jonušiai, R. Budreika, K. Krikščiūnaitis, V. Ščenulevičius, J. Dačinskis, J. Okunis, J. Končius, A. Lapšys, T. Aleksandravičius, K. Daugudas, K. Nenortas, J. V. Dabrila, A. Girmius, P. Lembergas, N. N., S. Mockus, A. J. Namaksy, Apalinaras Treinis, S. Vaitkevičius, V. Strockis, J. S. Gėgžnas, K. Merkys, A. Mizara, S. Jurgelevičius \$8, A. Skudzininkas \$6, J. Kincaitis \$6, kun. Jonas Švagždyš \$6, Kubilis \$6.

Vienas tėvas saleziečiai iš Indijos rašo:

"Su jūsų parama jau pastatėme tarp raupuotųjų dirbančioms seserims namus ir dabar pradėsime statyti mergaitės vidurinę mokyklą. Bet nelaimė, žemės drejbimas Assamo provincijoje atnešė daug žalos ir mūsų misijai. Tūkstančiai žmonių liko be namų ir maisto. Keletas didesniųjų namų ir bažnyčių buvo taip sužalotos, kad visas turėsime iš naujo atstatyti. Tačiau pasitikime Apvaizda ir jūsų broliška parama. O mums padėti galima įvairiai: malda, bent ir maža savo auksa šios misijos reikalams, išpirkimui pagoniuko duodant jam savo parinktą vardą, (auka tik 5 dol.), išlaikymu berniuko ar mergaitės mokykloje (5 dol. per mėnesį), išlaikymu kaime katekisto ar mokytojo, be kurio pagalbos mūsų darbas yra be galo sunkus (5 dol. per mėnesį), prisuntimu mums rožančių ir medaliukų naujiems krikščionims. Su tokia jūsų parama galėtume daug sielų nuvesti prie Dievo.

Kun. Jonas Svirnelis, S.D.B. Catholic Mission, Tura, Caro Hills, Assam, India.

Medžiaga iš dirbtuvių išeina patobulinta, o žmonės iš jų dažnai išeina sugadinti ir nuvertinti. Pijus XI

Dabarties Pastabos

• Vis kiti kalti

• Tokia jau žmogaus silpnybė, kad jis linkęs labiau kitus kaltinti, o ne save. Nedovanai ir šventas Raštas įspėja: nekrapštyk iš kito akies krislo, jei tavo akyje įstrigęs rąstas! O tuos krislus labiausia mėgstą krapštinėti susirgusieji raudonlige. Nuo to laiko, kai ta epidemija įsiveisė Rusijoje, nieko kito iš ten neišgirsi, kaip tik tą patį internacionalą: kaltas, kaltas, kaltas... Buržuus kaltas!

• Savo metu Lietuvoje į buržuus mušėsi toks Liūdas Gira. Mušėsi jis per policiją, per žvalgybos viršininkus, teatro direktorius, redaktorius ir kitus postus, kol bolševikų okupacijos metu prisimušė iki... švietimo komisaro ir pulkininko. O jei jau komisaras, ar pulkininkas ir dar raudonas, tai nebe buržuus. Jam buvo atleista ir tai, kad sėdėdamas Lūkiškių kalėjime, Vilniuje, 1919 metais redagavo ten laikraštuką "Raudonoji Blakė". Svarbu, kad pats taptum ta raudonąja blakė, o tada jau galėsi kitiems už kaklo kabintis.

• Šito "liaudies poeto" sūnus, taip pat "stalininis poetas" Sirijos Gira, prieš praėjusius Kalėdas parašė "Tiesoje" (1950 m. gruodžio 19 d.) gaudžią žinią ir kaltinimą "buržuazinei Lietuvai". Daug kas jau bus ją skaitę, bet verta dar kartą prisiminti, kaip krapštomai krislai ir tašomi rąstai. O jis štai ką rašo:

"Pilietė Elena Zaiceva su dviem mažametėmis dukrytėmis vyko iš Pakruojio į Kremenčugą... Viena iš pirmųjų su abiem mažomis dukrytėmis atsistojo prie kasos (šiaulių stotyje) ir kantriai laukė. Po kurio laiko susirinko keliasdešimt žmonių. Ši keleivė su dviem mažais vaikais buvo nustumta į šalį... Kai pilietė Zaiceva pasiekė kasos langelį, jis jau buvo uždarytas... Pil. Zaiceva liko šiaulių mieste su vaikais laukti rytdienos su tuo pačiu stumdymosi prie bilietų kasos", Sirijos Gira pliekia už tai kailį visiems stoties tarnautojams ir žmonėms, kad jie tokie abejingi motinai ir mažiems vaikams. Kas kaltas? "Buržuazinė Lietuva!" — atsako Sirijas.

• Iš tos pačios "Tiesos" jau seniai girdime, kad "supuvusios, buržuazinės, smetoninės Lietuvos nėra ir nebus". Anot bolševikų, yra nauja, tarybinė, laiminga Lietuva. Paminklai ten Stalinui statomi, ovacijos keliamos, Vilniaus miesto tarybą jis "atstovu" renkamas. Iš kur galėjo atsirasti "buržuazinė Lietuva" ir dar šiaulių geležinkelio stotyje? Kokių nors buržujų, kaip abu Giros (tėvas jau miręs), dar gali būti išlikę kitose įstaigose, tik jau ne geležinkelio. Dar Nepriklausomos Lietuvos laikais geležinkeliai labiausiai buvo apsesti rusiško elemento. Bolševikai jį pakėlė kone 100 procentų, ir dar enkadistais apstatė. Kodėl jie nepasirūpina motina ir mažais vaikais taip, kaip pasirūpina juos vežti į Sibirą? Be jokių eilių, be stumdymosi...

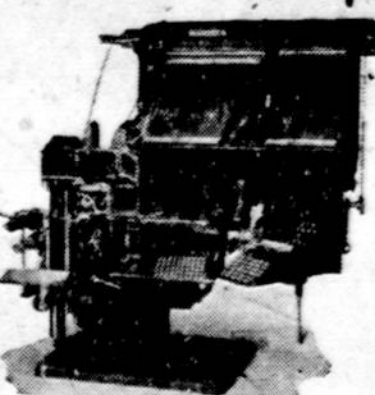
• Vadinamoje "buržuazinėje Lietuvoje" niekas prie geležinkelio nesistumdė. Nereikėjo nei "kambarių motinoms su vaikais". Kas norėdavo, galėdavo ateiti paskutinę minutę ir išvažiuodavo, kur norėdavo. Šventėms dar būdavo specialūs traukiniai parengti. Tik bolševikams užėjus, prasidėjo netvarka. Gerai žinau, kaip 1950/41 metais dažnai važinėdamas iš Kauno į Vilnių, jau būdavau pats stumdomas. Ir kas daugiausia stumdė? Apdriskę ubagai iš žemiškojo Stalino rojaus. Tas "rojus", matyti, dabar jau tiek patobulėjo, kad nei motinų su vaikais nepaveža.

• Raudonlige sergantieji kito vaisto tam neranda, kaip kitus kaltinti ir spjaučyti į visas šalis, kad taip nesiseka. Bolševikai iš caristinių laikų tik tą gerą ir pasiliko: "Napliavat — nusispjauti!" O pil. Zaiceva su mažais vaikais tegu sau stumdosi "po darganą ir šaltį". "Buržuazinė Lietuva kalta!" S.

• Kariniai pasiruošimai Lietuvoje

Prasidėjus Korėjos karui, sovietų kariniai vadai išleido daug naujų įsakymų Pabaltijos kraštuose ir Prūsijoje, visu pajuriu įveddami karo lauko teismus. Sovietų armija perėmė visą geležinkelį susisiekimą, o civilinius geležinkelinius atleido. Taip pat užimti visi Baltijos valstybių aerodromai. Bombonešių junginiai dabar iš Minsko yra perkelti į Kaukazą. Benzino ir naftos atsargos sukrautos rusiuose tarp Pakurnių kanalėlių, netoli Vilniaus. Visa eilė sovietų armijos divizijų iš Centrinės Rusijos pakeitė sovietų okupacines igulas Lietuvoje. Pašaukti 1932 m. gimę vyrai. Jaunimas sutelkiamas į darbo batalionus.

Atliekame Spaudos Darbus

Laikraštis "Darbininkas" turi prenges modernią spaus tu vę, kurioje atlieka įvairiausius spaudos darbus, skubiai ir nebrangiai.

SPAUSDINAME:

knygas, pempfletus, atvirutes, konstitucijas, plakatus, tikičius, vizitines korteles, parengimų programas, įvairius cirkuliorus, laiškam antrątes, konvertus, vestuvių pakvietimus ir kitokių spaudos darbus.

Visais reikalais kreipkitės:

"DARBININKAS"

366 W. Broadway

So. Boston 27, Mass.

SAVING AT ESSEX Savings Bank

... IS A 103-YEAR-OLD TRADITION

Since 1847, when the Essex Savings Bank opened its doors for business, nearly 326,000 depositors ... over three times the present population of Lawrence have opened accounts here.

This tradition of saving at the "Essex," has continued and increased for over a century.

You are cordially invited to use our many friendly services.

ESSEX Savings Bank
ESSEX AND LAWRENCE STREETS,
LAWRENCE, MASSACHUSETTS